

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERULET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk számla:

25.342

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Árvíz után.

Mi nem először nézzük a zúzó vizet, a zúgó vészt. A szolgálatunk minden évben találkozik azzal, bár ne találkozna. A gondokba merült gazda sem ujság előttünk. De az 1940-es tavasz gazdája más, mint a másik volt.

Most másként kell látni a háza végénél vagy a vízfödte földje mellett álló gazdát. Most nem választható el tőle egyetlen szem búza vagy egyetlen gyökér répa sem, mert most minden gazda az egész nemzet. Soha annyira, mint most. Ezért az egész nemzet odaállott az ormótlan hófúvásokhoz, hogy segítsen, a falu népe most a szó szoros értelmében köz munkát végzett és a honvéd-csapatok együtt lapátoltak velük északon úgy, mint délen. Az ár ellen megint együtt verekszik az egész határ s elüljárnak a honvéd-csapatok. Anyagi és szellemi együttfogás segíti a gazdát és az ország — önmagát. Sohase volt a magyar földön egyetlen ember és egyetlen búzaszem fölösleges, a mostani tavaszon hazaárulás volna, ha nem együtt verekedne minden ész és erő az életért. Ez a tavaszi összefogás az egyik tanítás ebben a keserves télben. Annak eredménye a betakarításig is áldás kell, hogy legyen és nem szabad, hogy átok szülessen nyomában vagy elmaradása miatt.

Pedig vannak, akik ezt szeretnék.

Az ár viszi a) termésreményeket és nyomában visszahullámszik a gondok tengere. Nekizúdul a családnak, a falunak, a határnak és zúgó erejével összecsapja az emberi kezeket, hol imára, hol átokra. Ezt a feketébb, indulatosabb, keményebb kezet szeretnék látni sokan.

Az ár nemesak kerítésdarabokat és vályogtömeget, csavart fákat és hullott állatokat sodor magával, hanem mást is. Konkolyt.

A vész, a pusztulás nyomán kikél a konkoly, a vész, a pusztulás és reményvesztés iszapjában hamar és dúsan virágzik a konkoly. A magvetői azok, akiket a csendőr jól ismer. Akik ellepik a falukat és mesterien — nem veszed észre, ha nem figyelsz szüntelenül — elhullatják a kishitűség magvait, jól tudván, hogy ahol a lélekből kihull a hit, ott befészkel a bűn.

Ezek az evezők és tollászkodók nagy, messze távlatokban gondolkodnak. Nem egyéni pecsenyék süttögetéséről van szó, valahol a sötét háttérben meghúzódó vezérkar irányítja munkájukat, határozott, tervszerű, pontosan, részletekig kidolgozott munka részesei, sőt fanatikusai ezek. Ma nagy-szerű alkalom kínálkozik számukra, bár ma a nemzet, a gazda és a honvéd együtt áll és készen kíván lenni mindarra, amihez egy ezerév óta joga van és bár most is hozzá akar jutni hófúvásokon és árvizeken át is, most mégis felesillanni látják napjukat, mert most a kenyérmag kiserkenésének reményét a Mindenható mintha megdermesztette volna... Most itt az alkalom mindarra, amit a lelkek összeroppantására fel lehet használni! A nemzet részese e hetekben az egész világ lét vagy nemlét kérdéseért vívott harcának s ha kemény-hitű gazda áll a kemény honvéd mellett, akkor a konkoly nem virágzik... De a kenyértelen és elbódított gazda könnyebben hajlik, hogy fejét elfordítsa a napkelte felől... itt az alkalom, éket kell a lelkekbe verni. A kishitűség éket s az így vert seben át könnyebb lesz a többi...

Már elmondottuk e hasábokon a szakszerűség mondataival az alattomban dolgozó propaganda harcát, nem szükséges hát megismételni a teendőket. De valamire mégis rámutatunk. Az alattomos harc felderítő járőreire, biztosító osztagaira, azokra, akik az ország erősségeit, a falvakat ezer ürüggyel keresik fel. Igazolt a jelenlétük, abban nincs is hiba, de ha utánukjár a csendőr és fel-sepri az utat, amelyen ezek jártak, mindenütt megtalálja a konkoly fekete, bomlasztó csiráit rejtő magvait. Ne elégedjék meg a csendőr az igazoltatás gépies, külsőséges ellátásával, hanem a szavak, a hanyagul (!!) elejtett megjegyzések és „vélemények“ után nézzen csak alaposan. Azzal a gyanakvással kell minden megtudott szót mérlegre tenni, amivel e sorsdöntő napokban a gátat őrzőknek minden neszt, rést, hullámvérést figyelnie kell! Legyen a csendőr kíméletlen, mikor ezt a szolgálatot végzi, ne felejtse el egyetlen őrsparancsnok, egyetlen járőr sem, hogy a gátakon és a hóiharban csak egy akarat arathat diadalt és most nem indokolt senki léte, aki nem ennek az akaratnak a szolgálója. Minden csendőr a világharban álló nemzet gátőre, föld- és életmentője és ne ismerjen irgalmat az ellenkezőkkel szemben.

Így lesz az árvíz után boldogító érzés a rengő búzatáblák nézése Szolnok alatt éppúgy, mint ott, ahol a magyar vizek erednek...

A hamis tanuzás, hamis eskü és hamis vád.

Írta: DR. DEMKOVITS LEÓ ny. kir. ügyész.

A Btk. a különböző bűncselekményeket fejezetekre osztotta, még pedig aszerint, hogy melyek tartoznak együvé alkatelemeik közössége, vagy hasonlósága folytán. Vannak olyan bűncselekmények, amelyek semmi más bűncselekményhez nem hasonlítanak s éppen ezért egészen külön csoportot alkotnak, mint pl. a pénzhamisítás.

Vannak viszont olyan bűncselekmények, amelyek alkatelemeik hasonlósága alapján ugyanazon bűncselekmények csoportjába oszthatók be. Ilyenek pl. az ember élete ellen elkövetett bűncselekmények, mint a gyilkosság, szándékos emberölés stb. Így került egy fejezetbe a cikkünk anyagát szolgáltatató hamis tanuzás és hamis eskü; továbbá, mint rokon fogalom került a következő fejezetbe a hamis vád. Mindhárom rokon fogalom s valamennyi nagy mértékben veszélyezteti a jogrendet, mert arra iparkodik, hogy úgy a büntető-, mint a polgári perben a való igazság kideríthető ne legyen. Éppen ezért lehet mindhárom bűncselekményt közveszélyűnek nyilvánítani.

Úgy a hamis tanuzás, mint a hamis eskü azért veszélyes, mert igen nehéz ellene a védekezés, különösen akkor, ha a nagyobb intelligencia amannak oldalán van. Mindkét cselekmény alkalmas arra, hogy a büntető-, illetve a polgári perben nagy er-

kölesi, illetve anyagi kárt okozzon s egyének életét, illetve vagyonát tegye tönkre.

Vegyük tehát sorra a három bűncselekményt.

I. A hamis tanuzás.

Általában azt mondhatjuk, hogy az emberek valamely ügy tekintetében tett kijelentését valószínűnek vesszük, amíg ennek ellenkezőjére okunk nincs. Sokkal fontosabb azonban ez a nyilatkozat akkor, ha ez valamely büntető-, vagy polgári perben történik. Éppen erre a fontosságra való tekintettel hívja fel az eljáró bíró, vagy más hatósági személy a tanu figyelmét arra, hogy csak az igazat szabad vallania, mert vallomása perdöntő fontosságú. Még inkább kitűnik a vallomás fontossága azáltal, hogy azt a tanu esküvel fogja megerősíteni. Még az alacsonyabb műveltségű ember is átérzi az eskütétel fontosságát s tisztában van azzal, hogy a hamis tanuvallomás mily nagy veszélyt rejt magában. Ha tehát eddig nem is gondolt a hamis tanuzás következményeire, most már a bíró komoly figyelmeztetése után tisztában kell lennie annak veszélyes voltaival. Éppen az esküvel történő megerősítés az alapja annak, hogy a bíró a vallomást valószínűnek fogadja el s ennek alapján dönt a perben.

A hamis tanuzást az követi el, aki a bíróság, vagy más hatóság előtt az ügynek valamely lényeges körülményére hamis vallomást tesz és ezt esküvel megerősíti. Elkövethető büntető- és polgári perben. fegyelmi és közigazgatási ügyben. A törvény legszigorúbban a büntető ügyben elkövetett hamis tanuzást bünteti, mert ennek vannak, vagy legalább

Spitzer agyonlőtte magát.

Írta: NYÁRY ANDOR.

Április bolondját kétszer járatta a századdal Spitzer, aki egy árnyalattal sem volt vékonyabb, mint amilyen jókedvű. Éppen azért óriási meglepetést keltett, amikor egy szerelmet fakasztó tavaszi délután, — természetesen még a békében, — valami szívbéli ügyek miatt beelőtt a bal bordái közé.

Örmester úr Csordás volt akkor Spitzer századánál a szolgálatvezető.

— Ez ugyan meghótt! — dünnyögte, mikor meglátta a vérében fetregő honvédet. — Kár érte, dehát a másvilágon is szükség van néha ilyen tréfás emberre.

Odaszólt a honvédeknek:

— Takarjátok le, aztán hagyjátok békével.

Ebben a pillanatban a halottnak vélt Spitzer felnyitotta szemét és megfogta Csordás kezét.

Csordás örmester úr, bár mindig azt hangoztatta, hogy ezideig még nem született olyan ördög, akitől ő megijedne, most az egyszer úgy megijedt, hogy majd a guta ütötte meg.

Hogyne ijedt volna meg, mikor a „halott“ megfogta a kezét!

Spitzer csendesen súgta neki:

— Mondja meg örmester úr a Slézinger Rebekának, hogy miatta halok meg; nem tudom elviselni, hogy Goldberger Móricot, azt a gacsos lábú civilt jobban szereti nálam.

Azzal becsukta a szemét, többet nem szólt. Úgy tett, mintha meghalt volna.

De nem halt meg. Nem, mert sokkal agyafurtabb volt, mintsem a szívét lőtte volna keresztül akkor, amikor módjában volt magát úgy meglőni, hogy az életuntségnek a látszata is meglegyen, de amellett életbe is maradjon, mert a Slézinger Rebeka rátartós leány volt s így Spitzer méltán remélte, hogy ha a fülébe jut, hogy meg akart érte halni, talán majd feléje fordítja a szívét.

Így okoskolott Spitzer, mialatt a helyőrségi kórház sebészeti osztályán napról-napra gyógyult. Végre egy szép napon meggyógyult és bevonult a századához.

Mindenki lassan elfelejtette az esetet, csak Csordás örmester úr nem. Valahányszor meglátta Spitzert, mindig valami furesza érzéssel telt meg a szíve és fogadást mert volna tenni, — százat egy ellen, — hogy ez az ember még bolondot csinál, mert neki sehogyan sem tetszett az ábrázatja. Úgy látta mindig, mintha a halál kullogott volna utána.

Spitzer csak nevette az örmester aggodalmát.

Az örmester meg alig várta, hogy leteljen Spitzer két esztendeje, hogy aztán megszabaduljon tőle.

Ebbe azonban beleszóltak más hatalmak is. Éppen, mikor kitelt volna Spitzer két éve, kiütött a háború.

Csordás örmester úr elment századával a harcra és a századában volt Spitzer is.

Szeptember volt. A nap olyan perzselően sütött, hogy majd meggyújtotta a menetelő bakák hátán a borjú szőrét. Harmine kilométert meneteltek akkor már a rettenetes forróságban.

Spitzer eleinte viccelt, de neki is fokról-fokra csökkent a jókedve, majd lehorgasztotta fejét, bele-

is lehetnek a legsúlyosabb következményei, mint súlyos szabadságvesztésbüntetés; polgári perben a következmény csak vagyoni hátrány lehet, amely koránt sem oly súlyos, mint az előbbi.

A törvény a hamis tanuzás fennforgását több feltételhez köti.

Az első, hogy a vallomás az ügynek valamely lényeges körülményre vonatkozzék. A valamely szó nagyon helyesen foglal itt helyet, mert az ügyek legnagyobb részének több lényeges körülménye is van; ha tehát a vallomás csak egy lényeges körülmény tekintetében is valótlan, a hamis tanuzás már fennforog. Már most felmerül az a kérdés, hogy mely körülményt kell az ügyre vonatkozóan lényegesnek tekinteni? Az a lényeges, amely az ügy elbírálásánál döntő jelentőségű, tehát esküvel való megerősítése valakinek jogsérelmet okoz, vagy okozhat. Talán úgy mondhatnók, hogy ha a vallomás másként hangzott volna el, akkor az ügyet az arra hivatott hatóság is másként bírálta volna el. Mint-hogy valamely ügynek több lényeges körülménye is lehet, elképzelhető, hogy a tanuk mindenike az ügynek más-más lényeges körülményére tesz hamis vallomást, tehát mindenik elköveti a hamis tanuzást.

A második feltétel, hogy a tanunak tudnia kell, hogy hamisan vall. Kiviláglik ez abból is, hogy ha a tanu nem tudatosan, hanem csak gondatlanságból vall hamisan, ezt a törvény külön bűncselekménynek minősíti. Nem kell azonban a tanunak tudnia, hogy mi lesz hamis vallomásának a következménye és ezt nem is kell akarnia.

Sokat vitatott kérdés az, hogy az úgynevezett

általános kérdésekre adott valótlan felelettel elkövethető-e a hamis tanuzás? A bírói gyakorlat szerint az ily hamis felelet nem tekinthető hamis tanuzásnak, ha egyébként vallomása a valóságnak megfelel. Nem is igen képzelhető el, hogy pl. a tanunak arra a kérdésre adott válaszát, hogy hol született, vagy milyen vallású, az ügyre vonatkozóan lényeges körülménynek kelljen tekinteni. De ha pl. a tanu eltagadja azt, hogy a terhelten a törvényben felsorolt rokonságban van, vagy hogy már hamis tanuzásért büntetve volt, ezzel a hamis tanuzást elkövetheti, mert ezeknek a körülményeknek tudatában a bíróság nem adott volna a vallomásnak hitelt s az ügy másként nyert volna elbírálást. Itt tehát a valótlan vallomás az ügy lényeges körülményére vonatkozik.

Harmadik feltétele a hamis tanuzásnak, hogy a tanu vallomását esküvel is megerősítse. Ennek hiányában nincs hamis tanuzás. Tehát csak oly hatóság előtt követhető el, amely nemcsak a tanu kihallgatására, hanem annak megesketésére is jogosult. Ilyenek büntető ügyben a bíróságok, polgári ügyben a bíróságok és közigazgatási hatóságok. A csendőrség, vagy a rendőrség előtt hamis tanuzás azért nem követhető el, mert bár mindkettő jogosult a tanu kihallgatására, de nincs joguk annak megesketésére.

Nem minden egyén követhet el hamis tanuzást. Így az, aki a kihallgatáskor még nem töltötte be tizennegyedik életévét, nem bocsátható esküre, mert ennek fontosságát még nem képes kellően mérlegelni. Vallomást éppúgy tehet, mint bárki más;

kapaszzkodott a puskája szíjába, hogy valami támasztékja legyen és ment, mint a felhúzott gép.

Délután a század megérkezett a rendeltetési helyére. Egy hús pajtába szállásolták be.

Spitzer annyira fáradt volt, hogy úgy, ahogyan volt, borjústól, puskástól eldőlt a pajta szénáján. A fegyver csöve az arcára esett. Ezzel azonban már nem volt ideje törődni, mert mielőtt még a fájdalmat megérezhette volna, már elaludt.

A többi baka kiment a fák alá és ott heveredtek le a hűsön.

Örmester úr, Csordás egy terebélyes fa alatt ütötte fel a tanyáját. Sátorlapból ernyőt csináltatott, hogy a falombján átszűrődő napsugár ne érje, aztán lefeküdt, elaludt s rövid idő múlva úgy horlyogott, mint a téli álmát alvó medve.

Spitzer ezalatt boldog tudatlanságban álmodott, nem érezte, hogy az arcára esett fegyver ütésétől az orrávére eleredt és a vér lassan kacskaringózik végig az arcán.

Az ügyeletes benézett a pajtába, ahol Spitzer vérző orral feküdt. Amint meglátta a hátán fekvő embert a fejének szegezett fegyverrel és véres arcával, szörnyen megijedt, aztán rohant az örmesterhez és megrázta a vállát:

— Örmester úr!

— Mi az? — mozdult meg az örmester.

— Spitzer agyonlőtte magát, — rebegte az ügyeletes.

Az örmester szeméből egyszerre elszállt az álom, hirtelen felugrott:

— Hogy a fene!... Már megint?... Hol van a gazember?

— A szénapajtában.

Az örmester megdörzsölte öklével a szemét és mérgesen dörmögte:

— Meg mertem volna rá esküdni, hogy az a bitang előbb-utóbb agyonlővi magát!

És lóhalálában elindult az ügyeletes után.

A pajtához érték.

Csordás örmester úr a homályos helyiségben ránézett a véres arcú emberre:

— Ennek ugyan beföllegzett! — csóválta meg a fejét. — Nem hiába nem tetszett nekem. Egyszer már agyonlőtte magát. De akkor nem halt meg. Most elérte a célját... Zárd be a pajta ajtaját, hogy ne mehessen be senki. Én majd a százados úrnak megjelentem az esetet.

Az ügyeletes bezárta a pajta ajtaját. Az örmester pedig a százados lakására sietett és felkeltette az alvó századosot.

A százados dühös volt:

— Mit akar? — förmedt rá az alkalmatlankodó emberre.

— Jelentem alássan: Spitzer honvéd agyonlőtte magát! — húzta ki magát az örmester.

— Mit csinált?

— Agyonlőtte magát, jelentem alássan.

— Hol?

— A szénapajtában.

A százados kiadta a parancsot:

— Menjen az ezredorvos úrhoz és hívja gyorsan a színhelyre.

Az örmester az ezredorvos lakására rohant.

A százados öltözött.

vallomása is teljes mértékben valónak fogadható el; hamis tanuzás azonban nem foroghat fenn, mert a vallomásnak esküvel való megerősítése hiányzik.

De vannak olyan egyének is, akiket tanuk gyanánt kihallgatni nem szabad s ha mégis kihallgatják, vallomásuk semmis. Ilyenek a lelkész, a védő, a köztisztviselő a Bp. 204. §-ában meghatározott körülmények tekintetében. Minthogy a tilalom ellenére történt vallomásuk semmis, hamis tanuzás nincs.

Azokat, akik a tanuságtétel kötelessége alól mentesek, figyelmeztetni kell arra, hogy nem kötelesek vallomást tenni. Ha tehát ez a figyelmeztetés bármely okból elmaradt s a tanu hamis vallomást tesz, ez a vallomása semmis, tehát ellene hamis tanuzásért eljárni nem lehet. Feltehető ugyanis, hogy a tanu figyelmeztetés esetén a vallomást megtagadta volna. Nem kerülhet tehát rosszabb helyzetbe azért, mert az eljáró személy a figyelmeztetést elmulasztotta.

Felmerül az a kérdés, hogy valaki hamis vallomást tesz, de vallomására nem tesz esküt, e vallomásának következményei alól mentesül-e? E miatt ellene el lehet járni bűnpártolás címén.

Most rátérünk arra a kérdésre, hogy mikor valósul meg a hamis tanuzás? Ha a tanu hamis vallomást tett és erre esküt tett, a bűncselekmény az eskü letételével nyer befejezést. Előfordul az az eset, hogy valaki igaz vallomást tesz és ezt esküvel is megerősíti. Utóbb újabb kihallgatása alkalmával a már letett esküjére való hivatkozással hamis vallomást tesz. Ebben az esetben a hamis tanuzás a vallomás megtételével nyer befejezést.

Ezalatt a bakák között is elterjedt Spitzer öngyilkosságának a híre. Valamennyi a pajta elé sereglett és komolyra vált arccal suttoztak a szerencsétlen bajtársról.

Közben az őrmester felzavarta az alvó ezredorvost.

Az ezredorvos káromkodott, mint a jégeső.

— Ki az? — kiáltott a nagy dörömbölésre.

Csordás őrmester úr a kuleslyukra szorította a száját és úgy jelentette a lyukon át:

— Ezredorvos úrnak jelentem alássan, tessék gyorsan jönni. Spitzer honvéd agyonlőtte magát.

— Hol van?

— A szénapajtában.

— Megyek! — szólt az ezredorvos és lázasan öltözni kezdett.

Öt perc múlva a százados, az ezredorvos, — kezében a műszeres táskával — Csordás őrmester, meg a század kétszáz embere, mind a szénapajta előtt állt.

— Nyisd ki az ajtót! — szólt a százados a kaput őrző ügyeletesnek.

Az ügyeletes kinyitotta a pajta ajtaját.

A százados, az ezredorvos és Csordás őrmester belépett a pajtába. De a következő pillanatban megdöbbenve néztek egymásra, mert Spitzert sehol sem látták. Csak a borjúja és a fegyvere hevert a szénán.

A százados az őrmester felé fordult:

— Hol van? — kérdezte rosszat sejtve.

— Itt volt! — makogott az őrmester s mint-hogy maga sem találta rendesnek, hogy a halott ne legyen ott, ahol meghalt, zavartan pislogott és men-

Említettük már, hogy a törvény a büntető ügyben tett hamis tanuzást bünteti súlyosabban. És itt is különbséget tesz, hogy a vallomás a vádlott javára, vagy terhére hangzott-e el; az utóbbira súlyosabb büntetés jár. Ez azt mutatja, hogy az államnak inkább az az érdeke, hogy az ártatlan embert ne ítéljék el, mint az, hogy a bűnös ne nyerve el büntetését.

Ha a büntetőügyben elkövetett hamis tanuzás büntetését vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a hamis tanu kb. olyan büntetésben részesül, mint amilyen büntetést az az egyén kapott, aki ellen hamisan vallott. Csak akkor van e megállapítás alól kivétel, mikor a vádlottra halálbüntetést szabnak ki, mert ebben az esetben a hamis tanuzás legmagasabb büntetése 15 évig terjedhető fegyház, holott ő maga is megérdemelné a halálbüntetést. Ellenben a kihágásoknál a büntetés 1 évig terjedhető fogház, tehát sokkal súlyosabb, mint magának a kihágásnak a büntetése.

A hamis tanuzással egyenlően kell büntetni azt a szakértőt, fordítót és tolmácsot, aki akár büntető-, akár polgári ügyben az ügy lényegére valótlant, hamis véleményt, vagy hamis fordítást terjeszt akár a bíróság, akár más hatóság elé. Mindhárom személy állandó kinevezést nyert, esküt tett arra, hogy csak a valót fogja mondani, tehát szerepe éppen olyan, mint a tanué.

Ha a tanu polgári ügyben tesz hamis vallomást, akkor mindenekelőtt azt kell megállapítani, hogy mekkora a pertárgy értéke. Az értékhatár 200 pengő. Ha az érték a 200 pengőt meghaladja, a büntetés súlyosabb. A bűncselekmény elbírálásánál azonban

tegette magát. — A saját két szememmel láttam. Az arca csupa vér volt. Meg volt halva, jelentem alássan. Agyonlőtte magát.

A bakák kíváncsian dugták be fejüket az ajtónyíláson és borzalommal bámulták a gazdátlanul maradt borjút és a puskát.

— Hol van hát? — kezdett megmérgecsedni a százados.

Ebben a pillanatban a pajta ajtajában bábáskodó bakákra rászólt egy ijedt hang:

— Mi történt gyerekek?

Mindenki a hang felé nézett. A bakáknak még a lélegzetük is elállt.

A pajtába belépett Spitzer, az öngyilkos.

Csordás őrmester úr egy pillanatra megszedült, de aztán megfeledkezve a jövetelük komoly voltáról, Spitzerhez ugrott és rákiáltott:

— Hogy mersz elmenni innét, mikor meg vagy halva, te buta!

— Boesánatot kérek, őrmester úr, — ijedt meg Spitzer és szaporán magyarázott: — Amíg aludtam, eleredt az orromvére. Valamelyik gazember rázárta az ajtót. Az ablakon kellett kimásznom, hogy megmossam magam.

A százados, meg az ezredorvos valamit mormogtak, aztán elmentek.

— Te, te istentelen! — toporzékolott Csordás őrmester úr a százados és az ezredorvos távozása után a mit sem sejtő Spitzer előtt és vörösre vált arccal hadonászott az orra körül: — Kétszer már agyonlőtetted magad, de ha még egyszer agyonlövöd magad, hát úgy váglak pofon, hogy menten meghalsz!

azt kell elbírálnunk, hogy mekkora az az összeg, amelyre a hamis vallomás vonatkozik. Ha a tanu pl. egy 10.000 pengős perben általában igazat vall, de 200 pengőt meg nem haladó értékre hamis vallomást tesz, akkor csak ezt az értéket kell alapul venni.

Kérdés, hogy a polgári ügyben elkövetett hamis tanuzás mikor kezd elévülni? E tekintetben a vélemények megoszlanak. Az egyik szerint az elévülés az eskü letételével kezdődik, A másik szerint az elévülés a per jogerős befejezéséig nyugszik s ekkor veszi csak kezdetét. Az előbbi álláspont a helyes. Kitűnik ez abból is, hogy ha a per nem nyer jogerős befejezést, mert pl. a pert a felek szüneteltetik, akkor a hamis tanuzásnak semmi jogkövetkezménye nem volna. A mi álláspontunk szerint a polgári per befejezése előtt is megállapítható a hamis tanuzás, ha erre a per adatai alapot szolgáltatnak.

A hamis tanuzás kétféle módon követhető el, ú. m. szándékosan, vagy gondatlanul.

A legtöbb esetben a hamis tanuzás szándékosan elkövetett cselekmény. A tanu tudja, hogy hamis vallomást tesz; ennek oka lehet az illető iránti harag, gyűlölet, legtöbbnyire azonban anyagi érdek; valaki, akinek érdekében áll, hogy ellenfelét megbüntessék, vagy hogy a polgári pert ő maga nyerje meg, pénzt vagy más értéket ad, vagy ígér a tanunak, ha hamis vallomást tesz. A megkörnyékezett tanu hajlandónak mutatkozik s minden lelkiismeretfurdalás nélkül teszi meg a hamis vallomást.

Egyidőben igen elterjedt volt Máramaros vármegyében a hamis tanuzás. A felperes mindig zsidó volt, az alperes pedig valamelyik szegény magyar, vagy oláh. A kereset arra irányult, hogy alperesnek kölcsönt adott s azt még nem kapta vissza. Alperes kétségbeesetten védekezett az alaptalan kereset ellen; előadta, hogy felperest egyáltalán nem ismeri s tőle kölcsönt nem kapott. Felperes hivatkozott 2 tanura, akik aztán bizonyították, hogy alperes igenis kapott kölcsönt s erre esküt is tettek. Erre természetesen következett alperes elmarasztalása a hamis tanuk vallomása alapján. A szegény emberek mindig ki voltak téve ily alaptalan pereknek. Sokáig nem találták meg a védekezés módját. Egyszer aztán jött a meglepetés. Felperes megjelent a tárgyaláson, természetesen magával hozta a hamis tanukat is. Milyen nagy volt azonban meglepetése, amikor alperes nem azzal védekezett, hogy a perelt kölcsönt nem kapta meg, hanem azzal, hogy azt már visszafizette s ennek bizonyítására ő is hozott magával két hamis tanut. Ezek eskü alatt vallották, hogy a visszafizetés megtörtént, mire a bíróság a keresetet elutasította. Így sikerült elejét venni az alaptalan pereskedésnek. Természetesen ezek is hamis tanuvallomások voltak.

A gondatlanságból elkövetett hamis tanuzás már sokkal enyhébb büncselekmény. Ez is ugyanolyan körülmények közt folyik le, mint a szándékos hamis tanuzás, csak éppen a leglényegesebb elem: a szándékosság hiányzik. A tanu nincs tisztában az ügy körülményeivel, de megnyugtattja a lelkiismeretét, hogy az az igaz, amit ő vall s megteszi vallomását. Nem rosszhiszemű, hanem gondatlan, mert alapos megfontolás után azt kellett volna mondania, hogy nincs tisztában a körülményekkel, tehát nem tud vallomást tenni. Éppen abban van a gondatlansága, hogy ezt a kijelentést nem tette meg.

Legfelsőbb kézirat.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága ország-lásának 20 éves évfordulója alkalmából a Honvédség és Csendőrség nevében átnyújtott díszkarddal, valamint a tisztikar által felajánlott 40 éves tisztiszolgalati jellel kapcsolatban hozzám a következő legfelsőbb kéziratot intézte:

Kedves Vitéz BARTHA Táborszernagy!

A művészi kivitelű kard és az I. osztályú tisztis katonai szolgálati jel felajánlásában megnyilvánuló ragaszkodás mélyen meghatott. Kérem Önt, hogy a magyar királyi Honvédség és Csendőrség tisztis és tisztviselői karának, valamint legénységének ismételt őszinte és meleg köszönetemet tolmácsolja.

Kelt Budapesten, 1940. évi március hó 9. napján.

Horthy s. k.

(Rend. sz.: 12.840/Elnöki osztály. — 1940. évi március hó 12-én)

vitéz Bartha s. k.

Az eljáró bíróság, vagy más hatóság természetesen nem tud erről a körülményről s a vallomást teljes értékűnek fogadja el s ennek alapján hozza meg döntését.

Hogy a hamis tanuzás közveszélyű büncselekmény, az kitűnik abból is, hogy a törvényhozó szükségesnek tartotta annak a megbüntetését is, aki mást hamis tanuzásra reábirni törekszik, habár szándéka nem is járt eredménnyel. Az ily cselekményt nevezük sikertelen felbujtásnak.

Ugyanígy bünteti a törvény a kormányzósérrésre, hűtlenségre, lázadásra, büntett vagy vétség elkövetésére, párviadalra való felhívást, ha a felhívás nem járt eredménnyel.

Ha a csábítás sikerrel járt, úgy a csábító mint felbujtó felel tettéért. De a csábítás komoly kell hogy legyen s erősen kell akarnia az eredmény elérését. Ennek érdekében pénzt, vagy más kézzelfogható értéket kell adnia, vagy legalább is ígérnie, hogy eredményre számíton. Ha a csábító egyszerűen csak felszólít valakit hamis tanuzásra, a nélkül, hogy ezt a felszólítást bármilyen más módon is támogatná, ezt nem tekinthetjük hamis tanuzásra való reábirásnak, illetve csábításnak. A bírói gyakorlat szerint is a csábításnak arra kell irányulnia, hogy a tanu az ügy lényegére tegyen hamis vallomást.

Ha valaki több tanut vesz reá, hogy ugyanabban az ügyben hamis vallomást tegyen, cselekménye anyagi halmazat, vagyis annyi büncselekmény terhel, ahány tanu tett hamis vallomást, még

akkor is, ha a vallomások mind ugyanarra a tény-körülményre vonatkoznak.

Ha pedig valaki másnak nevében tesz hamis tanuvallomást, ezzel nem hamis tanuzás büntettét, hanem a Btk. 400. §-ában meghatározott közokirat hamisítás büntettét, vagy vétségét követi el, a szerint, hogy cselekményével magának, vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerzett-e, vagy sem.

II. A hamis eskü.

Az követi el, aki *saját polgári perében hamis vallomást tesz és ezt esküvel is megerősíti*. De csak akkor forog fenn bűncselekmény, ha a vallomás az ügy lényegére vonatkozik.

A most érvényben levő polgári perrendtartás szerint már nincs fő-, pót-, becső- és felfedező eskü. Elkövethető azonban a hamis eskü a következő négy esetben: 1. polgári perben az egyességi esküvel; 2. közjegyző előtt a perenkívüli esküvel; 3. a csőd-eljárásban; 4. valamint a csődön kívüli kényszer-egység eljáráshoz a vagyontalansági eskü letételével. Éppúgy, mint a hamis tanuzást, el lehet követni szándékosan, vagy gondatlanságból.

A büntető bírónak úgy a hamis tanuzásnál, mint a hamis eskünél alaposan kell ismernie az alapert, mert e nélkül nem tudná eldönteni, hogy a hamis vallomás a per lényeges körülményeire vonatkozik-e. A bűncselekmény elbírálásánál azonban nincs fontossága annak, vajjon a bíróság, vagy más hatóság a hamis vallomást a per elbírálásánál figyelembe vette-e, sőt az sem, hogy a hamis vallomásból joghátrány származott-e.

A törvény nem bünteti sem a hamis tanuzást, sem a hamis esküt akkor, ha az illető a való megvallásával magát büntetendő cselekménnyel vádolná. Ennek az az alapja, hogy senki sem kényszeríthető arra, hogy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson.

A törvény módot ad annak, aki hamis tanuzást, vagy hamis esküt követett el, hogy magának büntetlenséget biztosítson azzal, hogy a hamis vallomást visszavonja. De a visszavonásnak előbb kell megtörténnie, mielőtt a cselekményt feljelentették, illetve mielőtt a bünvádi eljárás megindult. Másik feltétel, hogy a cselekményből még senkire sem háramlott valamely hátrány.

Ha valakinek nincs tudomása arról, hogy a feljelentést már megtették és hamis vallomását visszavonja, nem szerez magának büntetlenséget az állandó bírói gyakorlat szerint, mert a törvény egyenesen megköveteli azt a feltételt, hogy a feljelentést még nem tették meg. A gyakorlat a törvény rendelkezésével egyezik. Helyesebbnek tekinthető az az álláspont, hogy ily esetben is meg legyen szerezhető a büntetlenség; ugyanis a visszavonásnak rendszerint a megbánás az alapja; a megbánás pedig ugyanolyan értékű, ha nem tettek még feljelentést, mint hogyha a feljelentést megtették ugyan, de neki erről tudomása nincs.

Külön foglalkozik a törvény azzal az esettel, amikor a tanu, vagy a perfél igaz vallomást tesz, majd ezt a vallomását oly indoklással vonja vissza, hogy az hamis volt. Ez éppen oly veszélyes cselekmény, mint a hamis tanuzás, vagy a hamis

eskü, mert ugyanúgy veszélyezteteti a jogrendet. A törvény erre való tekintettel azt is bünteti, aki más igaz vallomásának visszavonására reá akar venni, habár szándéka sikertelen maradt. Természetesen csak oly vallomás visszavonása bűncselekmény, melyet a vallomást tevő esküvel is megerősített; az azonban nem szükséges, hogy a visszavonást is esküvel erősítse meg. Ennek a visszavonásnak oly hatóság előtt kell történnie, amely a nyilatkozat, vagy vallomás kivételére jogosult.

Kérdés, hogy abban az esetben, amikor a tettes idejében visszavonja hamis vallomását és így magának büntetlenséget biztosít, mi történjék a felbujtóval és a bűnsegéddel?

Mint hogy a törvény csak a tettessel szemben ad büntetlenséget, a vallomás visszavonása sem a felbujtót, sem a bűnsegédet nem mentesíti a büntetés alól. Hiszen tudjuk, hogy a sikertelen felbujtás is bűncselekmény. Mint már említettük, a visszavonás alapja rendszerint a megbánás, ami tehát éppen a vallomás visszavonásában nyilvánul. De nem nyilváníthat megbánást sem a felbujtó, sem a bűnsegéd, mert nem áll módjukban ily nyilatkozatot tenni. Vannak esetek, amikor a hamis vallomást tevő ezt nem esküvel, hanem ünnepélyes bizonylással, vagy lelkiismeretére való hivatkozással erősíti meg. Ennek hatálya egyenlő az eskütétellel. Ilyen nyilatkozatot azok tehetnek, akik kijelentik, hogy az esküt vallási meggyőződésük miatt nem tehetik le. Ugyanilyen hatálya van annak, amikor az állandó szakértő a már letett hivatalos esküjére való hivatkozással terjeszti elő véleményét.

Nem csak a bíróságok jogosultak az eskü kivételére, hanem más hatóságok is. Így a képviselőház bizottsága az összeférhetetlenségi ügyben (1901. XXIV. t.-c.); a pénzügyi hatóság a vagyonszállás kivetése alkalmával (1921. XV. t.-c. 45. §-a); a közadók kivetése során (1923. VII. t.-c.) stb.

A kihallgatás alkalmával a kihallgatandót figyelmeztetni kell az eskü szentségére és a hamis eskü következményére. A figyelmeztetést be kell venni a jegyzőkönyvbe. Állandó bírói gyakorlatunk szerint ha a figyelmeztetés a jegyzőkönyvben nincs benne, hamis tanuzás és hamis eskü nem állapítható meg.

Fegyelmi ügyben is követhető el hamis tanuzás. A fegyelmi eljárás igen súlyos következményekkel járhat; még állásvesztést is vonhat maga után, tehát a hamis tanu súlyos büntetést érdemel. Fegyelmi eljárás indítható a bírák, ügyészek, ügyvédek, közjegyzők és közigazgatási tisztviselők ellen.

III. A hamis vád.

Az követi el, aki *mást hatóság előtt tudva hamisan azzal vádol, hogy büntetendő cselekményt követett el*. Tehát nem hamis feljelentést, hanem hamis vádat követel a törvény. Ide tartozik a hamis bűnjelek és bizonyítékok koholása és előállítás is. Éppen úgy, mint a hamis tanuzás és hamis eskü, a jogrend ellen irányul, tehát igen súlyos következményekkel járhat. Gondoljunk pl. a rögtönbíráskodásra. Hamis vád alapján indul meg valaki ellen eljárás; a kihallgatott hamis tanuk vallomása alapján a bíróság halálbüntetést szab ki, amelyet 2 óra elteltével végre kell hajtani. Hiába derül ki utóbb,

hogya a vád hamis volt, az ítélet következménye: a kivégzés már soha többé jóvá nem tehető.

A hamis vádnak nemcsak határozott személy ellen, hanem határozott cselekményre is kell irányulnia. Ha a vád csak általánosságban mozog, nincs büncselekmény.

A hamis vád súlyosabban büntetendő, ha büntetettre, vagy vétségre irányul; viszont enyhébben büntetendő, ha a hamis vád tárgya kihágás, vagy fegyelmi vétség. A büntetettre vagy vétségre irányuló hamis vád büntetése ugyanaz. Úgy látszik, hogy a törvényhozó csak a cselekmény közveszélyű voltát tartotta szem előtt.

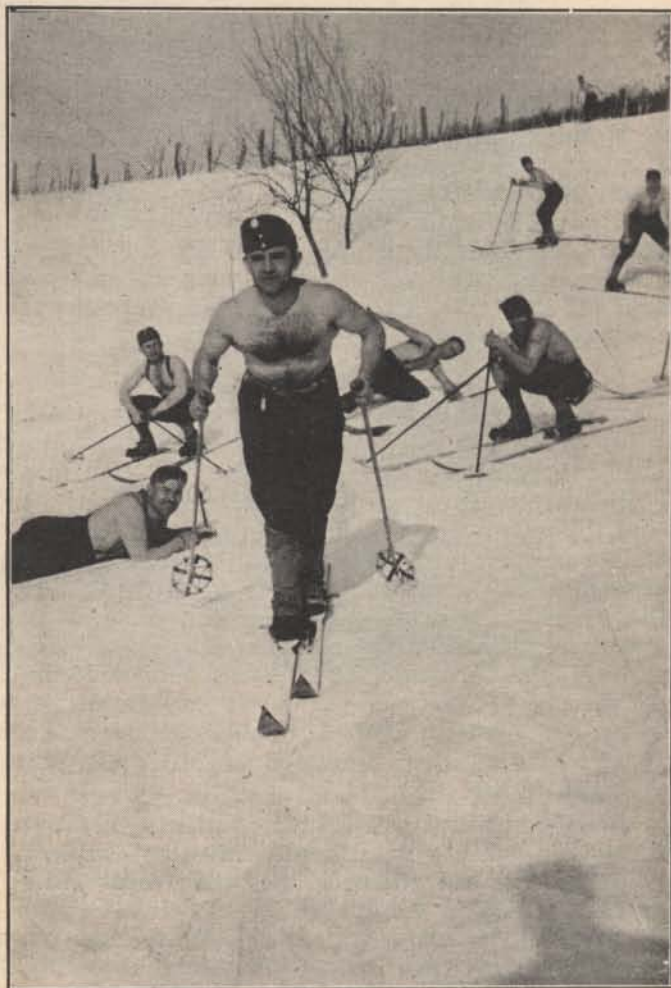
Ha a hamis vád oly cselekményre irányul, amelyről megállapítható, hogy nem büncselekmény, akkor nincs hamis vád. Ha pedig valaki indítványi büncselekménynél nem jogosult az indítvány megtételére, akkor hamis vádat nem követhet el, mint-hogy indítványi büncselekmény miatt csak az arra jogosult indítványára indulhat meg a bűnvádi eljárás. Nem büncselekmény az sem, ha a vádbeli büncselekmény már elévült, vagy a vádlott kegyelmet kapott, mert mindkettő kizárja a bűnvádi eljárást. Előfordul, hogy pl. lopást a vádló rablásként teszi vád tárgyává, vagy könnyű testi sértést gyilkosság kísérleteként. Mindkét esetben terheli a vádlottat büncselekmény, de lényegesen enyhébb, mint aminő a vádbeli cselekmény. Vajjon megállapítható-e a hamis vád? A kérdés azon fordul meg, tudta-e a vádló, hogy azok a körülmények, amelyeket a vádban előadott s amelyek a cselekményt súlyosabban minősítik, valótlanok? Ha igen, akkor a hamis vád megállapítható.

A törvény szerint a hamis vádat *valamely hatóság előtt* kell emelni. Nem kell annak a hatóságnak lennie, amely abban az ügyben döntésre jogosult. De mindenesetre olyan hatóságot kell értenünk, amely arra hivatott, hogy intézkedjék. Ebben az esetben átteszi az iratokat az illetékes hatósághoz.

A hamis vád visszavonása nem ad büntetlenséget, mert ez irányban a törvény nem intézkedik. A kiszabandó büntetés körülbelül olyan nagy, amilyen nagy sérelmet okozott a hamis vád. Ha azonban a hamisan vádlottat a bíróság felmenti, akkor a hamisan vádló büntetése lényegesen enyhébb. Ha a hamis vád alapján a bűnvádi eljárás megindult, akkor a hamis vád miatt az eljárás hivatalból indul meg. Ha azonban a hamis vád alapján a bűnvádi eljárás nem indult meg, akkor az eljárás csak a hamisan vádlottnak indítványára indítható meg. A régebbi bírói gyakorlat a nyomozást nem tekintette oly cselekménynek, mely a bűnvádi eljárás megindításának fogalmát kimeríti. A mai gyakorlat a nyomozást már a bűnvádi eljárás megindításának tekinti.

Mit kell érteni e kifejezés alatt: „*hamisan vádol*”? Elsősorban magát a hamis vádat, de azután a bűnvádi eljárás folyamán tett további lépéseket is, így különösen a fellebbezést. A hamis vádat el lehet követni a hatóság kérdésére adott felelettel, pl. amikor valakit megnevez, mint a kérdéses lopás elkövetőjét.

A hamis vádhoz szükséges, hogy határozott személy ellen irányuljon; ha a vád több személy ellen irányul, akkor anyagi halmazat forog fenn. Mint-hogy a hamis vád mindenképpen befejezett cselek-

Az ungvári tanalosztály síosztaga az erős napsütésben így gyakorlatozik. Gy. Takách hdgy. felv.

mény, akár megindult a bűnvádi eljárás, akár nem, e cselekménynek nincs kísérlete. Az az eset, amikor a hamis vád alapján a bűnvádi eljárás nem indult meg, lényegében megfelel a kísérlet fogalmának, de mint befejezett cselekményt kell tekintenünk.

A hamis vád elévülése akkor kezdődik, amikor az alapügy, vagyis a hamis vád ügye jogerősen elintéztet nyert, illetve amely napon a sértett az elintézésről szóló közlést kézhez vette. Az indítványi határidő pedig attól a naptól számít, amely napon a sértett az alapügyben hozott jogerős határozatról tudomást szerzett. Ha a sértett még az indítványi határidő előtt meghal, a hátralevő határidő elteltéig az indítványt úgy, mint a rágalmazásnál, megteheti az előd, gyermek, unoka, testvér és házastárs. Ha a vád nem tudva hamis, vagyis nem rossz-hiszemű, akkor a cselekmény hatóság előtti rágalmazással minősül.

Végül a Btk. 230. §-a vétséget állapít meg azokkal szemben, akik abban meghatározott körülmények közt a felmentésre alkalmas bizonyítékokat elhallgatják.

A fent előadottak magukban foglalják a cikkünkben szereplő 3 büncselekményre vonatkozó főbb tudnivalókat. Ezekből láthatja minden nyomozó, hogy az ily büncselekmények nyomozása a nyomozót igen nehéz feladat elé állítja; nagyon kell figyelnie a cselekmények minden mozzanatára, hogy a való tényállás gondosan megállapítható legyen.

Bűnügyi apróságok.

Irta: KRIMINALISTA.

E sorok nem tartanak igényt arra, hogy tudományos bűnügytani értekezésnek tekintsék. Elsősorban szórakoztatni akarnak. Tarka össze-visszaságban, apró-cseprő furcsaságokat, érdekességeket, rendkívüliségeket tárnak az olvasó elé a bűnözés és a bűnüldözés külön világából. A tárgy ilyenképpen közel áll a csendőr hivatásához, tehát az, aki akar, a szórakoztató olvasmányból tanulhat is.

(Folytatás.)

A pénzhamisítás társas bűncselekmény. Ritkán fordul elő, hogy egyedül álló ember vállalkozzon pénzhamisításra, bár a bűnügyi krónika már ilyen is elkönyvelt. P. kölni kereskedő pl. egész pénzhamisító műhelyét egy bőröndbe építette be. A bőrönddel azután városról-városra utazgatott. A szállodaszobákban kicsomagolt és éjjel, zárt ajtók mögött, gyártotta a hamis pénzt. Másnap a hamisítványokat forgalomba hozta, azután a bőröndjével odébbállt és működése színhelyét mindig lehetőleg jó távol eső városba helyezte át. Cinkosai egyáltalán nem voltak. A németországi közbiztonsági szerveknek hosszú és fáradságos munkába került, amíg ártalmatlanná tudták tenni.

Rendes körülmények között azonban a pénzhamisítás olyan bűnöző vállalkozás, amelynek elkövetésére többen is szövetkeznek. A banda tagjai között azután felosztják a szerepeket. Mások végzik a hamisítást, mások hozzák forgalomba a hamisítványokat, sőt igen sokszor a hamisító és forgalombahozó között még közvetítőket is iktatnak úgy, hogy a forgalombahozóknak fogalmuk sincs arról, hogy a hamis pénzt ki, hol, milyen módon, milyen eszközökkel állítja elő. Ez a szervezetség a pénzhamisító bandák leleplezésénél nehézségeket okoz. A nyomozásnál óvakodni kell az elhamarkodástól. Ha pl. sikerült egy forgalombahozót elcsípni, nagy kérdés, hogy az ő révén el lehet-e jutni a hamisítókhoz és a tárgyi bizonyítékokhoz (pénzhamisító műhely, pénzhamisító anyagok és eszközök, hamispénzkészlet). Ha ez nem sikerül, a pénzhamisítók a „lebukott“ forgalomba hozó helyébe másikat alkalmaznak és üzemeiket tovább folytatják, tehát a nyomozás célja nem valósult meg.

A pénzhamisítás elleni védekezésnek már a megelőző szolgálatban kell gyökereznie. Régi igazság pl. az, hogy a börtönből szabaduló bűnöző a bűnözést ugyanott folytatja, ahol azt börtönbe kerülése előtt abbahagyta.

A kutyából nem lesz szalonna, mondja a közmondás. A börtönből szabaduló kasszafúró újból visszatér a hidegvágójához, vagy a villanyfúrójához, a csaló újabb trükköt agyal ki és igyekszik a hiszékeny embereket továbbra is megkárosítani és a pénzhamisító is csak alkalomra vár, hogy újabb bandát szervezzen és újból elárassza az országot hamisítványokkal. A tanulság ebből az, hogy a szabadságvesztés büntetése után hazatérő bűnözőt az állandó lakhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes közbiztonsági szervnek szigorú megfigyelés alatt kell tartania. Alaposan a körmére kell nézni. Nem elég tehát, ha a portyázó járőrök gyakran felkeresik, körülnéznek a házatájékán, alkalmilag lesállításokat tartanak stb. A bűnözőt a B. egyének egész

hálózatával kell körülvenni, amely minden lépéséről értesíti az őrsöt. Ha a B. hálózat valami gyanús jelenségről hoz hírt, a megfigyelést — feltűnés nélkül — még szorosabbá kell tenni. Itt rendszerint már szükség lesz polgári ruhás nyomozó közreműködésére is. Jó példa erre a következő eset: a berlini rendőrség érte el ezt az eredményt az 1930-as évek elején. Egy évvel az esemény előtt két pénzhamisításért elítélt berlini kereskedő került szabadlábra. A berlini rendőrség mindkettőt szoros figyelés alá vette. Egy szép napon a rendőrség B. egyéneitől arról értesült, hogy a bejelentett lakásáról mindkét jómádár nyomtalanul eltűnt. A rendőrigazgatóság a felkutatásukra széleskörű intézkedéseket tett. A várost nagyszámú bűnügyi tisztviselő járta keresztül-kasul és mozgósították a rendőrség egész B. apparátusát is. Ezeknek az intézkedéseknek eredményeképpen sikerült a két kereskedő nyomára bukkani. A város egyik sötét külvárosába tették át a székhelyüket. A megfigyelő apparátus mostmár fokozottan a sarkukba eredt. Minden lépésüket nyilvántartották. Megfigyelték, hogy a külvárosban a két kereskedő több gyanús emberrel érintkezik. A további megfigyelések során azt is megfigyelték, hogy a két kereskedő és társaik gyakran találkoznak egy ottani házban. A rendőrség a jelekből arra következtetett, hogy a két kereskedő újabb pénzhamisításra készül. A további megfigyelések és az állandó nyomonkísérések egy kis szállodához vezettek. Azt is megtudta a rendőrség egyik B. egyéne útján, aki a banda egyik tagjának bizalmába férközött, hogy bizonyos nap, bizonyos órájában a banda a szállodában összejövetelt tart „5 órás tea“ ürügye alatt és ezen az összejövetelen beszélnek meg a forgalomba hozatal módjait. A megjelölt időben a berlini rendőrség lezárta a szállodát körülvevő egész háztömböt, majd behatolt oda és a banda valamennyi tagjára rátette a kezét. A szállodában és a letartóztatotknál a rendőrség bűnjelet nem talált. A banda tagjai már azt hitték, hogy bűnjelek hiányában baj nélkül ússzák meg a dolgot, mert nem volt tudomásuk arról, hogy a rendőrség egyidejűleg a külvárosi házban is alapos kutatást tartott, melynek során kezébe került a banda egész pénzhamisító felszerelése és igen jól sikerült 50 márkás hamis bankjegykészlete. A házkutatásnál a rendőrség talált igen jól sikerült bankjegyszalag-hamisítványokat is (nyomtatott szalag), amivel a bankok 100 darab bankjegyet szoktak összekötni. Ez a banda a német birodalmi bank szabványos kötegszalagjait hamisította. A hosszú, türelmes figyelőmunkának meg volt tehát a teljes eredménye. Kézrekerült a banda valamennyi tagja és az összes tárgyi bizonyítékok is, még pedig azelőtt, mielőtt kárt okozhattak volna.

A pénzhamisítók néha nagy ravaszságról tesznek tanúságot a bűnjelek elrejtése körül is. Így pl. Berlinben egy Dr. Salaban nevű ügyvéd 2 márkás váltópénzeket hamisított. A rendőrség ennek hosszú figyelés után nyomára jött és házkutatást tartott az ügyvéd villájában. Nagy csomó hamis 2 márkást találtak, de nem találták meg az elkövetéshez használt anyagokat és eszközöket. Az ügyvéd ismeretlenekre hivatkozott, akik a pénzt nála hagyták. A pénzhamisítás elkövetését azonban tagadta. Az ügyvédre ilyenformán tagadásával szemben nem sikerült a pénzhamisítás elkövetését rábizonyítani. A rend-

A Cs.—20. szellemében...

Bakos cső. felv.

örség több ízben megismételte a házkutatást, de eredményt nem értek el. Végül újból átkutatták a házat, most már négyzet cm-ről négyzet cm-re. Az egyik helyiség padlózata alól előkerültek a hamis 2 márkások előállításához szolgáló verőfejek. Ezeket a fontos bűnjeleket a rendőrség eddig azért nem találta meg, mert ebben a helyiségben eddig nem is kutattott, és pedig azért, mert a helyiség padlóját vastag, több évesnek látszó porréteg borította és így teljesen használaton kívül állónak tűnt fel. Ennek következtében nem is gondoltak arra, hogy ez a helyiség szolgálhat a bűnjelek rejtekhelyéül. Most azonban kiderült, hogy a padlót borító porréteg mesterséges volt. A port az ügyvéd hintette széjjel, hogy ezáltal az érintetlenség, használaton kívülállóság látszatát keltse.

Néhány évvel ezelőtt a hamburgi vámhivatalnál két kínai jelent meg, hogy két Kínából érkezett láda zsirkőszobrot elvámoljanak és átvegyenek. Az áru átnézése közben a vámtisztviselő észrevette, hogy az egyik szobor talapzatából kínai újságpapír lóg ki. Kiszedte a papirost. Ekkor láthatóvá vált, hogy a szobor belsejében üreg van, amelyben egy tekeres hamis ezüst 5 márkás húzódott meg. Az eredmény a többi szobroknál is ugyanaz volt. A szobrok alja be volt tapasztva. A tapasztás az egyik szobornál a szállítás alatt meglazult, így vált láthatóvá a kilógó újságpapír, ami azután a vámtisztviselőt nyomra vezette. A hamisítványok Kínában készültek, mégpedig színezüstből, mivel akkoriban Kínában az ezüst igen olesó volt. Kínában a folytonos forradalmak következtében a pénz árfolyama állandóan ingadozott, ezért vetemedtek a kínai hamisítók állandóbb értékű európai pénzre hamisítására.

1934-ben a német rendőrség egy másik pénzhamisító bandára tette rá a kezét. Ezek 20 márkás bankjegyeket hamisítottak, még pedig igen jól. A banda feje egy hannoveri jó hírnévnek örvendő kereskedő volt. A hamispénzműhelyt az ő pincéjében fedezték fel. A hamispénzraktár Stuttgartban volt, egy felszer-

ben, amelyet a kereskedő bérelt. Itt tartotta felesleges bútorait. A rendőrség megfigyelte, hogy a kereskedő gyakran jár ebbe a raktárba „utánanézni, hogy minden rendben van-e“. A hamisítványok az egyes bútorokba sok agyafurtsággal beleépített ravaszabbnál-ravaszabb mesterséges rejtekhelyekről kerültek elő. Ugyancsak Stuttgartban lakott a kereskedő két cinkosa, akiknek a forgalombahozatal volt a feladatuk. Másik két forgalombahozó Hannoverben lakott. A banda a hamis pénzt a két székhelyen, tehát Hannoverben és Stuttgartban sohasem hozta forgalomba. Gépkocsin távolabbi városokat keresett fel és az „árut“ ott helyezték el. A stuttgarti cinkos társait a rendőrség épp akkor fogta el, mikor ilyen kirándulásra gépkocsin indulófélben voltak. Egyikük kabátujjaiba bevarrva a személymotoszás alkalmával 7000 márkányi 20 márkás hamis bankjegyet találtak.

A pénzhamisításnál rendszerint vagyoni haszon-szerzési céllal vezeti a hamisítót. Érdekes eltérés ettől a következő eset. Egy Cernik nevű cseh grafikus, az egyik leghíresebb prágai grafikusmester növendéke, bosszúból, sértett hiúságból vált pénzhamisítót. A cseh-szlovák nemzeti bank ugyanis pályázatot hirdetett új 100 koronás bankjegyekre. A pályázaton Cernik is résztvett, de pályamunkáját nem fogadták el. Cernik erre nagyon megharagudott és meg akarta mutatni, hogy ő mit tud. Ötdolláros bankjegyeket hamisított és a hamisítványokat üreges sétabotokban ki akarta csempészni Németországba. Besúgás alapján leleplezték. A bankszakértők azt mondták, hogy ilyen tökéletes hamisítványokat még soha életükben nem láttak.

A margitszigeti örsön 1939 tavaszán az egyik uradalom intézője feljelentést tett, hogy az uradalom tengeri góréjából ismeretlen tettesek nagyobb mennyiségű csöves tengerit loptak el. Az intéző nem tudott közelebbi adatokkal szolgálni sem a lopás időpontjára, sem körülményeire, sem az ellopott csöves tengeri mennyiségére.

Az örs nyomozójárőre a helyszíni szemle és a kikérdezések alkalmával nem talált olyan adatokat, amelyekből lopás megtörténte lehetett volna következtetni. Sikkasztás vagy hűtlen kezelés lehetőségét feltevése tárgyává tette és ilyen irányban is nyomozott. De ezek fennforgása mellett szóló adatokat sem sikerült találni. Csupán az volt tény, hogy kevesebb csöves tengeri van a görében, mint amennyinek ott a raktárkönyvek tanúsága szerint lennie kellene. A nyomozó járőr most már abból a szempontból vizsgálta az esetet, hogy büntetendő cselekmény talán egyáltalán nem forog fenn és a látszólagos hiányt valami tévedés, elszámolási hiba, vagy ehhez hasonló ok idézhette elő. Az ilyen irányban megindított nyomozás hamarosan tisztázta is az ügyet. A járőr a következőket állapította meg:

A tengerit őszel, a betakarítás alkalmával, szekérrakományonként mérték le. Ennél úgy jártak el, hogy először lemérték az üres, azután a tengerivel megrakott szekeret. A tengerit azután berakták a göréba és a mutatkozó súlykülömbözetet mint tiszta tengeri súlyt jegyezték be a magtárkönyvbe. Ennél az eljárásnál azonban hiba csúszott be. A tengerit szállító szekereket üres állapotban nem minden forduló előtt, hanem valamennyit a szállítás megkezdése előtti napon, egyszerre mérték le.

Ekkor szép száraz idő volt, az eső már hetek óta nem esett. Ugyanaznap estére, a megtörtént le mérés után, beköszöntött az esős őszi időszak. Másnap reggel, midőn a tengeri behordást megkezdték, már az egész határ sárban úszott. A tengerivel megrakott szekereket lemérték és a száraz időben mért üres szekér ismert súlyát ebből levonták. A különbséget mint tiszta tengeri súlyt könyvelték el. Itt volt a tévedés. A szekerek üres állapotban csontszárazak voltak, míg a megrakott szekerek le mérésénél a szekerek farászei át voltak már itatva esővízzel és a kerekéhez sár tapadt. A súlykülömbözetet tehát nemcsak a tengerirakomány, hanem ezen kívül a szekerekhez tapadó sár és víz súlya is okozta. Ez nagyobb termésnél több métermázsa különbséget tehet ki. Érdekes ezt az esetet megjegyezni, mert a gyakorlatban hasonló tévedésekkel gyakran találkozhatunk.

*

A bűnügyi krónikákban külön fejezetet érdemel a gyermekbűnözés. A gyermekek bűnözésének nyomozása a gyakorlatban sok nehézséggel jár. A nehézségek onnan származnak, hogy a gyermekbűnözésnél a bűnös eredmény — a felnőtt gondolkodásával mérve — igen sokszor egyáltalán nem áll arányban a cselekmény rúgójaként szereplő indító okkal, máskor viszont az elkövetési módnál, az eszközök megválasztásánál mutatkoznak olyan bűnözési szakszerűségek, hogy a nyomozásnál a legtávolabbról se gondol senki gyermek tettességére. Ez az utóbbi eset különösen akkor következik be, ha a gyermek a bűnügyi filmek, vagy a ponyvairodalom hatása alatt lépett bűnös útra.

Néhány példa a gyermekbűnözésre.

Gelsenkirchen németországi község határában 13 éves gyermek hullája került elő egy homokgödörből. A halált félreismerhetetlenül második személy szándékos cselekménye idézte elő. Ezt a sérülésekből meg lehetett állapítani. A nyomozás számos feltevésekből indult ki, e feltevések között azonban nem szerepelt az, amelyik a valóságnak megfelelt. A nyo-

mozás ezért hosszú ideig eredménytelen volt, míg végre a tettest sikerült H. C. nevű 14 éves iskolás gyermek személyében kideríteni, aki a sértettnek iskolatársa volt. A 14 éves gyermek a nyomozás által összehordott bizonyítékok terhe alatt a megbánás minden jele nélkül, hidegvérűen beismerte a gyilkosság elkövetését. Az áldozatát megölte és azután a holttestet a homokbányában elásta, hogy cselekményére fény ne derüljön. Arra a kérdésre, hogy miért ölte meg kis iskolapajtását, vállvonogatva csupán annyit jegyzett meg, hogy „éppen eleget bosszantott“.

1934. júniusában a németországi Schönbach község vasúti állomásának közelében a nyílt vasúti pályán a pályaoőr azt észlelte, hogy a pályatesten több szikladarab hever. A pályaoőr megállította a közeledő vonatot, eltávolították a pályatestről a köveket és ezáltal elejét vették a vonat kisiklásának. A nyomozás itt is helytelen irányokban tapogatódzott. Kommunista, anarkista szervezetek tettességére gondoltak, majd elbocsájtott vasúti alkalmazott bosszúművének tartották stb. Mindezek a feltevések azonban nem bizonyultak helytállónak. Végül a schönbachi csendőrség a tettest egy 15 éves helybeli parasztleány személyében derítette ki. Arra a kérdésre, hogy mi készítette a cselekmény elkövetésére, a kislány csupán annyit válaszolt, hogy szeretett volna egyszer vasúti szerencsétlenség tanuja lenni.

Ki gondolt volna a nyomozás kezdetén a két leírt esetben gyermek tettességére? A két eset arra int, hogy az erre vonatkozó feltevést sem szabad soha figyelmen kívül hagyni.

Természetes, hogy azok a gyermekek, akik ilyen cselekményekre vetemednek, vagy születésük-nél fogva terheltek, vagy pedig olyan körülmények között nőttek fel, hogy a jót a rossztól megkülönböztetni tudó helyes erkölcsi érzék nem fejlődhetett ki bennük (lelencek, iszákos, bűnöző emberek gyermekei, de ide tartoznak az agyonkényeztetett gyermekek is, akik megszokták, hogy otthon nekik minden szabad és minden kívánságuk teljesül). A cigányoknál a gyermek a bűnözésnél teljes értékű segítő társa a felnőtteknek. Ha a helyszínen vegyessen felnőtt és gyermek lábnyomokat találunk, majdnem bizonyosra vehető, hogy cigány bűnözéssel állunk szemben. A cigány a gyermeket mint előre küldött kemet (kolduló cigánygyerekek), mint őrtállót stb. egyaránt felhasználja, de a cigánygyermek bújik be betöréseknél az olyan szűk nyílásokon is, amelyen a felnőtt nem fér keresztül.

Az is előfordul, hogy a gyermeket megfélemlítés viszi a bűnözésre. Egy németországi csavargó, aki 27 éves korában már 17 előző büntetéssel dicsekedhetett, az országúton összetalálkozott egy 16 éves fiúval, aki kalandvágtyól hajtva, megszökött hazulról. A csavargó a gyermeket hatalmába kerítette és „kiképezte“. A gyermek nem akart kötélnek állani, mire a csavargó egy riasztópisztollyal kényszerítette engedelmességre. A gyermek a riasztópisztollyal azt hitte, hogy valóságos, élesre töltött lőfegyver. A gyermek a fenyegetések hatása alatt több ízben segített gazdájának a szakmában. A csavargó ugyanis notórius kerékpártolvaj volt. A gyermekben volt jobbjézés. Sokszor lázadozott ura és parancsolója ellen, de ez mindig értette a módját, hogy

öt fenyegetéssel, bántalmazással engedelmességre és titoktartásra kényszerítse. A gyermek annyira félt mesterétől, hogy egy alkalommal, midőn újból lázadott valami gazság elkövetésére vonatkozó parancs ellen és ezért a csavargó a teljesen ártalmatlan riasztópisztolyt rásütötte, a gyermek ájultan esett össze. Gonosz befolyásolójától csak akkor szabadult, midőn a csendőrök sorozatos kerékpárlopásokért gazdájával együtt elfogták.

A ponyvairodalom vagy a bűnügyi film, esetleg mindkettő hatására vezethető vissza a következő eset.

Romániában 1933. évben Falticeni község (Moldva-i kerület) határában egy gyermekekből alakult rablóbanda rablótámadást intézett egy dúsgazdag ottani polgár ellen. A gazdag polgár egy erdőn keresztül gépkocsin hazafelé tartott.

Motorhiba miatt meg kellett állania. Alig szállt ki a kocsijából, midőn az erdőből több fiatal suhanc rárohant, földrepeterte és megkötözte. Ezután kirabolták, majd az erdő sűrűjébe cipelve, több készsűrűvel megölték. A holttestet az erdőben bokrok közé rejtették el. A gazdag polgár eltűnését hozzátartozói bejelentették a hatóságnak. Felkutatására a csendőrség járőrököt küldött ki. Az egyik járőr megtalálta az erdőn keresztül vezető úton veszteglő gazdátlan gépkocsit. Innen az erdőbe vezető nyomokat követve, rábukkant az elrejtett holttestre. A csendőrség körülvette és átkutatta az erdőt. Az átkutatás során a gyermekekből alakult rablóbanda, mely még mindig az erdőben rejtőzködött, szintén kézrekerült. Személyazonosságuk megállapításánál kiderült, hogy valamennyien gimnáziumi tanulók.

*

A német igazságügyminiszter és a birodalmi statisztikai hivatal időközönként bűnügyi statisztikát állítanak össze és tesznek közzé. 1934. évben jelent meg ennek a munkának az 50-ik évfolyama. Az alábbiakat ebből a kötetből vettem.

A kötet külön fejezetben statisztikailag részletesen, valódi német alaposítással feldolgozva, az 1928—1930. években jogerős ítélettel befejeződött gyilkossági bűnyeket is tartalmazza. Ez alatt az idő alatt Németországban 124 gyilkosságot követtek el. Az áldozatok száma 135.

A gyilkosok 90%-ban férfi és csupán 10%-ban nők.

A gyilkosok személyi viszonyainak vizsgálata a következő adatokat eredményezte: életkorra nézve a férfigyilkosok zöme 21—25 éves, a nőgyilkosok ennél jóval idősebbek voltak. A legfiatalabb gyilkos 18 éves, a legidősebb 69 éves volt. Az idős gyilkos kelet-poroszországi parasztember volt, aki 66 éves feleségét megúnta, fiatalabb nőre vetett szemet és ezért a feleségét a padláson agyonverte, majd a holttestet, öngyilkosság látszatát akarván kelteni, felakasztotta.

Vallás szerint a katolikusok és protestánsok egyenlő arányban oszlanak meg. Rajtuk kívül csupán egy zsidó és két felekezeten kívüli szerepel a gyilkosok között. A zsidók száma valószínűleg azért ilyen alacsony, mert a gyilkossághoz elvetemültségen és kegyetlenségen felül bátorságra is van szükség.

Műveltség, képzettség, társadalmi osztály szempontjából a gyilkosok legnagyobb része az egyszerűbb, tanulatlan munkásosztályból került ki, mégpedig túlnyomórészt a mező- és erdőgazdasági

munkások köréből. A gyilkosok 95%-ának elemi iskolai végzettsége volt. Főiskolás csupán egy akadt a gyilkosok között. Egy orvos, aki a szeretőjét, egy ápolónőt, megmérgezte.

A férfigyilkosok több mint fele, büntetlen előéletű volt. Hivatásos, szokásos bűnöző csupán elvétve akadt közöttük, 13 gyilkos mint lelenc nevelkedett fel. 12 gyilkosnő közül 9 férjes asszony volt, javarészt családanyák, akik közül egyeseknek 4—5 gyermeke is volt.

A gyilkosoknak több mint fele a szabadban követte el a bűncselekményt. A szabadban elkövetett gyilkosságok javarésze az erdő volt a színhelye.

Az ölési mód tekintetében első helyen az agyonütés, második helyen az agyonlövés és harmadik helyen a megfojtás áll. Méreggyilkosság összesen 12 esetben fordult elő. Itt a tettesek túlnyomó része nő volt. A nők olyan gyilkosságok elkövetésénél, midőn önállóan, cinkosok nélkül, dolgoztak, minden esetben méreggel öltek.

Nagyon érdekes az indító okok statisztikája. Valamennyi gyilkosság $\frac{1}{2}$ -ad részét nyereségvágyból követték el (az áldozat kirablása, a gyilkos örökölni akart áldozata után, vagy pedig az életbiztosítási összegéhez akart hozzájutni stb.). Ennek a statisztikának különös ékessége egy 20 éves állatkitömő segéd, aki a vonaton, egy II. osztályú fülkében egy fiatal leányt agyonütött és kirabolt azért, hogy a menyasszonyának karácsonyi ajándékot vásárolhasson. Elég nagy a száma az ellenszenvből, megúnból elkövetett gyilkosságoknak. Ennek áldozatai javarészt rokonok, hozzátartozók. Hat esetben a gyilkosságot nemi erőszak előzte meg. A gyilkos ezeknél, a következményektől való félelmében, ölt. 14 esetben a gyilkos olyan embereket hallgattatott el, akik valamely büntetendő cselekményéről tudtak. 11 gyilkos szeretőjét vagy törvénytelen gyermekét tette el lábálól. A 124 gyilkosság közül csupán 4 eset könyvelhető el kéjgyilkossággként, vagyis, ahol a tettest kizárólag a beteges nemivágy hajtotta a cselekmény elkövetésére. Csupán egyetlen gyilkosságot nem lehet a felsorolt csoportok egyikébe se besorolni, egy nős kőműves az erdőben sétált 9 éves kislányával, akit nagyon szeretett. A gyermeket agyonlőtte. A cselekményt azért követte el, mert a kislánynál, fiatalok ellenére, bűnöző hajlamokat vélte felfedezni és féltette a gyermek jövőjét.

Az áldozatok statisztikai feldolgozása a következő képet mutatja:

135 áldozat közül 75 nő, a többi férfi. 21 áldozat 10 éven aluli gyermek, közöttük 13 leány. A gyilkos és áldozata közötti viszony tekintetében az összes áldozatok $\frac{1}{2}$ -át hozzátartozói vagy rokonsági viszony fűzte a gyilkoshoz. Itt első helyen a hitvesgyilkosság áll. Az áldozat majdnem valamennyi esetben a feleség volt. Az apát 3 esetben, az anyát 1 esetben ölte meg saját gyermeke. Utóbbi gyilkosságot egy 19 éves mezőgazdasági cseléd követte el azért, hogy édesanyja megtakarított filléreire jusson, mert rádiókészüléket akart magának vásárolni. A gyilkos 15 esetben ölte meg menyasszonyát vagy szeretőjét. Az indok részben féltékenység, részben megúnbólás volt. Igen érdekes a statisztikának az a megállapítása, hogy az összes eseteknek csupán $\frac{1}{5}$ -e olyan gyilkosság, amelynél a tettes előtte teljesen ismeretlen személyt ölt meg.

Az ungvári tanalosztály sósztaga az erős napsütésben így gyakorlatozik. Gy. Takách hdgy. felv.

Messzemenő következtetéseket ebből a statisztikából nem lehet levonni. Ahhoz, hogy bizonyos törvényyszerűségeket lehessen megállapítani, jóval nagyobb számú gyilkosságot kellene bonckés alá venni. Ilyenre inkább az Egyesült Államok gyilkossági statisztikája szolgálthatna szilárdabb alapot. 1934. márciusában az Egyesült Államok szenátusának jogi bizottsága egyik államügyésze javaslatot nyújtott be, melyben azt kívánta, hogy bizonyos veszedelemes bűnözők és bizonyos súlyosabb bűncselekmények üldözését szövetségi szervek vegyék a kezükbe. Az Egyesült Államok ugyanis több szövetségi államra oszlanak. Ezeknek az államoknak külön-külön és egymástól gyakran homlokegyenest ellentétes törvényei vannak. Az egész államszövetség területén mintegy 250.000 kisebb-nagyobb rendőrhatalóság működik, amelyek valamennyien féltékenyen őröködnék hatáskörük felett. Ezek az egymástól függetlenül és elszigetelve működő közbiztonsági szervek képtelenek voltak megbirkózni a kórszerű amerikai bűnözéssel. Ennek az volt a következménye, hogy az Egyesült Államokban a közbiztonság állapota még eddig soha nem tapasztalt mélypontra süllyedt. A banditizmus, a gangsterek fénykorukat éltek. Az erőszakos bűncselekmények hihetetlenül elszaporodtak. Az államügyész javaslatának elfogadása érdekében statisztikai adatokkal érvelt. Elmondta, hogy az Egyesült Államok úgynevezett, alvilágában több bandita áll fegyverben, mint katonája a hadseregben. Évenként 12.000 gyilkosság, 3000 emberrablás vagy emberrablási kísérlet, 50.000 rablótámadás és 100.000 egyéb súlyos bűncselekmény fordul elő. A bűnözők üldözésére fordított költségek, valamint a bűnözők által okozott károk évente olyan hatalmas összeget tesznek ki, amely megfelelt az Egyesült Államok közoktatási költségvetése háromszorosának. A javaslatot elfogadták.

Működése eredményeképpen az Egyesült Államok közbiztonsági viszonyai jelentősen javultak. E szövetségi rendőrség vezetőjének helyettese két évvel ezelőtt Európai tanulmányúton volt és eközben meglátogatta a m. kir. csendőrséget is. A nyomozóalakulatok egyes intézményei, így különösen a csendőrségi hírközpont kebelében működő kiértékelő csoport szervezete és munkája nagyon megnyerték a tetszését. Ezt gondosan fel is írta magának, azzal a megjegyzéssel, hogy az intézményt hazatérése után náluk is megfogja honosítani.

Bűncselekmény, baleset, szerencsétlenség?

Tanulságos nyomozások rovatunkban ismételtelen közöltünk eseteket, melyeknél az első, futólagos megállapítások azt a feltevést látszottak igazolni, hogy bűncselekmény történt. Csak a részletes nyomozás után mondhatta a nyomozó, hogy mégsem bűncselekmény, hanem baleset következményeivel áll szemben. Más esetben szerencsétlenséget állapítottak meg ott, ahol, látszatra bűncselekmény történt. De megfordítva is: nem egy esetet hallottunk. A nyomozónak soha sincs egyszerű, könnyű dolga. Felkészültségét — hogy eredményes legyen a munkája — szüntelenül fokoznia kell. Ez a célja annak a cikksorozatnak is, melyet fenti címen közölni kezdtünk és amelyben különös súlyt helyezünk olyan ismeretek adására, melyeknek birtokában több bizonyossággal kezdhettek olyan esetek tisztázásához, melyeknél első pillanatra ép úgy gondolhatunk bűncselekményre, mint balesetre, vagy szerencsétlenségre. A csendőrnek tisztáznia kell az esetet s munkájához — hisszük — jó támpontokat adunk e cikkekben. Hangsúlyozzuk, hogy támpontokat, azt mondhatnánk talán, hogy általános ismereteit kívánjuk bővíteni, de kimondottan azzal a céllal, hogy az élet és testi épség elleni bűncselekmények nyomozásánál könnyebben jeleljenek meg azokra a kérdésekre, melyeket a Szolgálati utasítás 392. pontja kötelezően előír. A cikketek Dr. Putnoky István v. egyetemi tanácság, beosztva az Igazságügyi minisztériumba — írta és bocsátotta rendelkezésünkre.

(Folytatás)

Mérgezők altatószerekkel.

Az olvasók közül bizonyára sokan voltak olyan helyzetben, hogy este lefekvés után nem tudtak elaludni. Az ilyen álmatlanul eltöltött egy vagy másfél óra végtelen hosszúnak tűnik fel. Először csendesen fekszünk és különböző gondolatokkal szórakozunk. De amikor látjuk, hogy az álom makacsul elkerül bennünket, idegeskedni kezdünk. Dobáljuk magunkat erre-arra, lámpát gyújtunk, olvasunk, cigarettázunk és mindjobban kívánjuk az álmat, ami azonban nem jön. Végre éjjel után vagy talán hajnal felé elalszunk, de reggel összetörve, idegesen, álmosan, kedvetlenül ébredünk s egész napunk el van rontva.

Ez az esti küzdelem a mindennapi álomért előjöhét ritkán, de megisméltélhető heteken keresztül, amikor is végre orvoshoz fordulunk és tőle altatószert kérünk.

Mi az oka az álmatlanságnak?

Az elalvás úgy jön létre, hogy az idegek érzékenysége alászáll, az agy kikapcsolódik a külvilágból. Az alvás, mint a leirtakból is látható, nem csupán a test izmainak ernyedti pihenése, hanem az idegrendszer megnyugvása is.

Napközben állandó feszültségben élünk. Idegeink folytonos munkában vannak, külső behatásokat fognak fel, ezeket átviszik az agyba, ahol különböző folyamatok indulnak meg, amik mozgásba hozzák az izmokat stb. Hasonlíthatnánk ezt az állapotot az őrzálló katonához, aki több órán keresztül minden idegszálával lesi, vigyázza az ellenséget. Természetes, hogy egy napig tartó idegfeszültség

után ágyba kerülve, az idegek, az izmok nem engednek fel azonnal, az agy is tovább dolgozik még. Már pedig ahhoz, hogy elaludjunk, az szükséges, hogy idegeink lecsillapodjanak, agyunk megnyugodjék. Csak a teljes nyugalmi állapot után tudunk álomba merülni.

Ha erősen idegesítő vagy túlhajtott munkát végeztünk, úgy ez a nyugalmi állapot lefekvés után csak hosszabb idő elteltével következik be, mert az idegek, az agy — az erős feszültség után — csak nehezen nyugszanak meg s ezért az álom is csak hosszabb idő után következik be.

Az elalvás különösen nehézkes azoknál az egyéneknél, akik valamilyen oknál fogva idegesek, ingerlékenyek. Ezeknél az embereknél a fokozott ideg ingerlékenység álmatlansághoz vezet, amely független bizonyos mértékig a napi munkától és egyenesen rendellenes idegállapotra vezethető vissza. Ha az ideggyengék orvosi rendeletre altatószereket nem kapnak, úgy szervezetük a hosszú álmatlanság folytán teljesen kimerül, munkaképtelenné válnak. Itt lépnek előtérbe az altatóanyagok, amik meghozzák az idegek elernyedését és az illetőt elalmosítják, elaltatják.

Elaltatószerek.

Az altatószerek közül legismertebbek a *veronál*, *luminál*, *dial*, *trional*. Hatásuk az idegrendszer működésének csökkentése, amely kellő adagolásban olyan fokot ér el, hogy az alváshoz teljesen hasonló állapotot idéz elő. Alvásnál az agykéreg működése csökken, az öntudat és akarat fel vannak függesztve, de a reflexek azért változatlanul működnek és erősebb ingerekre, ú. m. hangos beszéd, érintés, stb. az öntudat visszatér.

Az altatószerek általános hibája, hogy a szervezet hamar megszokja őket. Ennek kettős következménye lesz: 1. állandóan emelni kell az adagokat, mert ellenkező esetben hatásuk elmarad, 2. a megszokás folytán a szervezet csak állandó altatószerek szedése mellett képes az alváásra.

Az altatószerek (veronál, luminál, dial, trional stb.) fehér kristályos porok, melyeket portokokban vagy tabletták formájában hoznak forgalomba. Az orvos „lefekvés előtt egy port v. tablettát” jelzéssel rendel.

Mérgezések altatószerekkel.

Ha az altatószerekből a rendesnél nagyobb adagot vesz be valaki, úgy fellépnek az altató okozta mérgezési tünetek. A mérgezett horkolva, esetleg hörögve alszik, arca sápadt, szívverése gyenge. Hiába rázzuk, költögetjük, nem lehet magához téríteni. Ha orvosi segítség későn érkezik s az altató akkorra már annyira felszívódott a szervezetbe, hogy pl. gyomormosással azt eltávolítani nem lehet, úgy a szívműködés fokozott csökkenésével beáll a halál, anélkül, hogy a mérgezett öntudatát egy pillanatra is visszanyerte volna.

A másik lehetőség az idült mérgezés. Ha valaki állandóan nagyobb mennyiségű altatószerezrel él, úgy a részegséghez hasonló állapot fejlődik ki rajta, ami általános testi és szellemi gyengeségben, bizonytalan járásban, étvágytalanságban és állandó hányingerben nyilvánul meg. A testsúly csökken. Ezt az idült mérgezést meg lehet szüntetni az altatószerek teljes elvonásával és frissítő gyógyszerek adagolásával.

A súlyosabb eset feltétlenül az, amikor egyszerre nagyobb mennyiségű altatószer kerül a szervezetbe. Ez háromféle módon történhetik:

1. öngyilkossági szándékból,
2. véletlenül, gondatlanságból,
3. gyilkossági szándékból.

1. *Öngyilkosság.* Régóta előszeretettel kedvelik és használják az öngyilkosok az altatószereket. Ez emberileg teljesen érthető is. Ha valaki meg akar válni az élettől, igyekszik azt a lehetőséghez képest minél kellemesebb körülmények mellett végrehajtani. El kell ismernünk, hogy a kábító és altatószerek azok, melyek fájdalom nélkül, szinte észrevétlenül segítik át az életuntakat a másvilágra. Elaludni, amelyből nincs felébredés, mindig kellemesebb, mint a fuldoklás, fájdalmas sérülések, zuhanás, más mérgek stb. Innen érthető, hogy az öngyilkosok nagy százaléka az altatószereket választja eszközüül.

2. *Véletlen.* Az orvosi rendeletre kiszolgáltatott altatószerek portokokban vagy üvegsövecskében többszöri bevételre szólnak. Egy por vagy tabletták adagja az egyszeri altatáshoz szükséges mennyiség. A receptre felírt adag azonban ennek ötszörös vagy tízszeresét tartalmazza. Ez a felírási mód semmi zavart nem okoz akkor, ha a beteg betartja az orvos utasításait és csak egy adagot vesz be estenként. Ha azonban a beteg vagy tudatlanságból vagy figyelmetlenségből (pl. úgy veszi észre, hogy nem hat nála a gyógyszer) többet vesz be, úgy bekövetkezik a mérgezés.

Egy másik, gyakori eset az, amikor altatót vesz be valaki tévedésből, mondjuk aszpirin helyett. A legtöbb családnál az a szokás, hogy a megmaradt gyógyszereket (porokat, tablettákat) skatulyába rakva elteszik, gondolván, hogy jó lesz később is, ha valami baj előadódik. A gyógyszeres porok a laikus előtt egyformák. Fehér por az aszpirin is, fehér por a veronál, luminál, dial stb. is. Össze is keveredhetnek a „gyógyszeres dobozban” vagy nem sokat figyelnek arra, hogy mit is vesznek be tulajdonképpen s máris kész a szerencsétlenség.

3. *Gyilkossági szándék.* Altatószerezrel elkövetett gyilkossági kísérletek gyéren fordulnak elő. Keresztülvitelük nehézkes, mert nagyobb adagot kell az áldozatnak beadni és a nagy mennyiségeknél ételbe, italba csempészni nehézkes. Izük is keserű s amellett vízben, szeszben igen rosszul oldódnak. Leginkább még a forró rumos tea alkalmas erre a célra, mert a forró víz jól oldja pl. a veronált s a cukor és rum elveszi valamennyire a keserű ízt. De nem célszerű gyilkossági kísérletekhez azért sem, mert a halál lassan következik be, hosszú ájulásszerű álom előzi meg, amit a hozzátartozók vagy látogatók könnyen észrevehetnek.

Mire kell figyelnie a nyomozónak?

1. Ha a mérgezett mélyen alszik, vagy hörögve lélegzik, szíve gyengén ver, arca sápadt, esetleg hideg veríték gyöngyözik a homlokán, költögetésre, rázásra, hideg víznek arca fröccsenésére sem ébred fel, úgy gyanúnk lehet arra, hogy itt altatószerez mérgezés történt.

2. Kérdezzük ki a hozzátartozókat, hogy az áldozat nem szenvedett-e álmatlanságban s az orvos mikor járt nála utoljára?

3. Az ágy körül, (az éjjeliszekrényen, földön, asztalon) keressük meg az esetleg elszórt papírtokokat,

amikből a port bevette. Gyűjtsük össze gondosan (valószínűleg több papírtokot fogunk találni), mert a portokokon rajta van a gyógyszerár neve (gyógyszerésztől értékes felvilágosítást kaphatunk) vagy a tokban odatapadt pormaradékból a vegyvizsgáló állomás megállapíthatja az anyag összetételét.

Hasonló gonddal tegyük el az üvegsövecskét. Az éjjeliszekrényen gyakran találhatunk fehér üledékes folyadékot pohárban. (Szokták vízzel elkeverve is lenyelni a porokat.) A pohár tartalmát óvatosan öntsük be egy tisztára mosott üvegsövecskébe (a gyógyszerárból kaphatunk ilyet), a poharat pedig gondosan csomagoljuk be, vigyázva arra, hogy a rátapadt por ki ne szóródjék belőle.

4. Keressük meg a recepteket. A recepteken a következő felírást olvashatjuk, pl.:

Rp. Veronali gm. 0-5
Dent. tal. dos. No X.
Mfp. Det. sign. Este 1 port.
Rp. Luminali gm. 0-20
D. t. d. No. X.
Mfp. Ds. Este 1 port.
Rp. Diali gm. 0-10
Dent. tal. dos. No. X.
Mfp. Det. s. Este 1 port.

A recepteket is tegyük a többi bűnjel mellé. Ezek mind értékes támpontokat fognak szolgáltatni a nyomozás során.

Lehet, hogy gyilkossági szándékból megittatták az áldozatot (tea, forralt bor stb.) s italába keverték az altató anyagot. Ezért ha esészt vagy folyadékos üveget látunk, vegyük őrizetbe.

(Folytatjuk.)

EMCÉKEZZÜNK!

Szücs Antal maglódi őrsbeli tiszthelyettes vasút-biztosító szolgálat alkalmával a maglódi vasútállomás közelében 1937 április 2-án egy vonat elütötte.

Császár Sándor bócsai őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az orosz harctéren szerzett betegségében 1915 április 5-én Soltvadkerten meghalt.

Demeter István nagyzeréndi őrsbeli népfelkelőt 1917 április 5-én kóborcigányok járőrszolgálat közben agyonlőtték.

Préda György maroshévízi őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban 1916 április 6-án Osztrovecznél elesett.

Tóth József dusnoki őrsbeli tartalékos címz. őrmester 1918 április 7-én katonaszökevény kísérése közben hajókatasztrófa következtében a Dunába fulladt.

Ábrahám Mihály felsőtőrcsvári őrsbeli alőr-mester román hadifogságból hazatérőben, a sipotei táborban szerzett betegségében 1918 április 8-án Aradon meghalt.

Berta József tiszthelyettes, a móri őrs parancsnoka, 1914-ben agyülvéstől kapott dobhártyarepedés gennyesedése következtében 1930 április 8-án Budapesten meghalt.

Broczkó Gyula remetevasgyári őrsbeli alőr-mester a szerb harctéren szerzett betegségében 1919 április 12-én Remetevasgyáron meghalt.

Sztrezenyiczky János zselizi őrsbeli alőr-mester a harctéren szerzett betegségében 1919 április 13-án Esztergomban meghalt.

Életmentés az árvízből.

Írta: KALÓCZKAI ISTVÁN törzsőrmester (Garadna).

1925-ben az olaszliszkai őrsön teljesítettem szolgálatot.

November első vasárnapján, szép napsütéses délután, jókedvűen szórakoztunk a laktanya udvaron. Közben megszólalt a telefon csengője és Sárospatakról a járási főszolgabíró úr közölte, hogy a volt Csehszlovákia felől, a Bodrog folyó áradása folytán, árvízveszély fenyegeti őrskörletünk 4 községét, úgymint Olaszliszkát, Bodrogsárát, Bodrogzsadányt és Bodrogolaszit.

Az őrsparancsnokom alig tette le a telefonkagylót, mi már útrakészen, teljesen felszerelve vártuk a parancsot.

Nekem a legmesszebb eső Bodrogolaszi község jutott felügyeleti területül. Járőrtársam Barcsik József csendőr volt.

Az estéli órákban érkezünk meg Bodrogolaszi községbe, ahol akkor még mit sem tudtak a közeledő veszélyről. A lakosság jókedvűen szórakozott az utcán. A hírt közöltem a községi előljárósággal. Tréfásan felelték, hogy megáradt már a Bodrog folyó máskor is, mégsem veszélyeztette a községet az árvíz. Az áradás pár nap múlva úgyis megszűnik, kár lenne a lakosságot elrémíteni azzal, hogy ingóságait biztonságba helyezték.

Beszélgetésünk közben a Bodrog medre megtelt. Jött a zavaros ár, terjedt az árterületen, hozta a Felvidékről a fát, a tengerikórót és sok minden tárgyat. A lakosságot figyelmeztettük, de egyelőre nem láttuk nagy foganatját.

Egy óra sem telt el, a szennyes víz már a lakóházak kertjeibe hatolt, sőt egyes mélyebben fekvő lakóházak falait is nyaldosta már. A lakosság a mindjobban emelkedő árvíz láttára elveszítette fejét és anélkül, hogy valamit mentettek volna, fejevesztetten szaladgáltak az utcán és segítségért kiabáltak.

Látva a veszély nagyságát, egy percig sem tétováztam. Az árvíz által nem veszélyeztetett lakosságot azonnal a veszélyeztetett helyekre rendeltem és utasítottam őket, hogy elsősorban a gyermekeket, aggodat, betegeket és az állatokat hordják ki a víz alatt levő házakból, azután pedig az élelmet és bútortat helyezték biztonságba.

Magam és a járőrtársam is nekiláttunk a mentési munkálatoknak. Mindenki, aki csak járni tudott, szorgalmasan dolgozott és mentett, amit menteni lehetett. Ez azonban nem ment simán. Közben a levegő is lehűlt, megnyitak az egek csatornái, ömlött a havaseső, ami fokozta az árt. A község felerésze már víz alatt állott, az emberek félig levetkőzve jártak a hideg havas vízben.

Közben értesültem, hogy a 4 km. távolságra levő Bodrogsára községet teljesen elöntötte az árvíz, csupán egy kis dombon épült lakásban és annak udvarán húzódnak már meg a lakosság. Ismertem Bodrogsára alacsony fekvését, tudtam azt, hogy ha idejekorán nem történik intézkedés, az egész község lakossága és állatállománya odavesz.

Mivel Bodrogsára községgel érintkezni nem tudtam s fiatalabb csendőrök voltak oda kirendelve, kötelességemnek tartottam, hogy a lakosság meg-

Az elszakadt Zagyva-gátat csinálják Hatvannál.

mentése érdekében a leggyorsabban intézkedjem. Késő éjjel volt már. Telefonon jelentettem a helyzetet a sárospataki főszolgabíró úrnak és kértem, hogy Bodrogsára lakosságának megmentésére a leggyorsabban küldjön csolnakokat, rögtönzött kompot és dereglyéket.

Egy órán belül szekereken csolnakok és deszkanyag érkezett Bodrogsadány községbe. Onnan meg lehetett közelíteni Bodrogsárát. A faanyagból a lakosság rögtönzött kompokát és dereglyéket csinált s így megmentette Bodrogsára lakosságát a biztos haláltól.

Közben találkoztam Tóth Jánosnéval, aki Bodrogolaszi községtől 4–500 méter távolságra, a Bodrog folyó balpartján, az árterületen lakott egy rozoga házban. Tóthné kétségbeesve panaszkodott, hogy a lakásáról aznap délután, az árvíz előtt csolnakon jött át a Bodrog folyón, hogy a községben ügyes-bajos dolgait elintézzze. Az árvíz miatt visszamenni már nem tud.

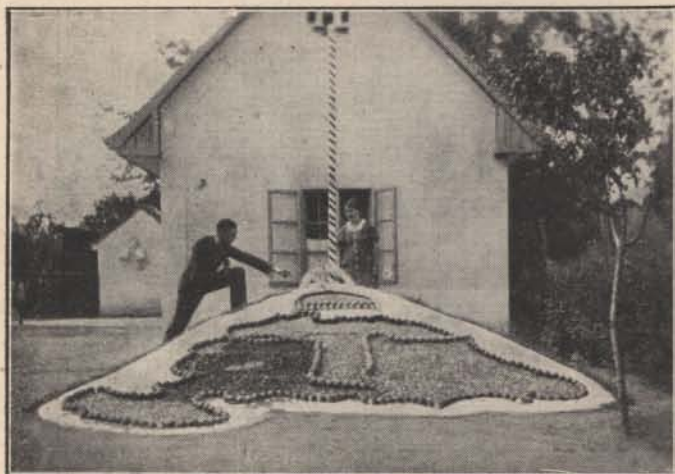
A lakásában hagyta férjét, 4 apró gyermekét és beteg atyját. Nem tudja, hogy a víz alatt levő lakásukban maradt hozzátartozóival mi van, élnek-e, vagy hálnak. Sírva kért, hogy mentsem meg hozzátartozóit. Ez igen nehéz feladat volt, mert a mély ártérben lévő egyedül álló lakás már másfél méter magas víz alatt állott. De nem sokat gondolkozhatam. Azonnal a révhez mentem, ahol már igen sok ember gyűlt össze. Hallgatták a víz alatt álló lakás-

ból Tóthné családjának a sírását és segítségért rimáncodó kiáltásait. Figyelték, hogy melyik pillanatban rombolja szét az árvíz a gyenge kis házat.

Ebben a kétségbeesett helyzetben valósággal szerencsének tekintettem, hogy a mi oldalunkon, a rév jobbpartján volt a községi rossz, rozoga komp. 8–10 embert a járőrtársam vezetésével, a szükséges szerszámokkal ellátva, a komppal útbaindítottam a Tóth-család megmentésére. Én a víz partján maradtam a kétségbeesett tömeg megnyugtatóására, mert még nem tudtam, hogy milyen emberfeletti feladatot jelent a Tóth-család megmentése.

Alig haladtak a komppal 50–60 métert, a megfagyott hó és jég torlaszt képezett körülötte. A folyó közepén a komptartó drótkötelet az ár elszakította és járőrtársam az utat folytatni nem tudta. Nagynehezen vissza tudtak térni kiindulási helyükre. A folyó partján tartózkodó Tóthné és a néptömeg nagy sírás és jajgatásban tört ki. Kértek, hogy ha egy mód van, mentsem meg a családot. Nagyon veszélyes volt a helyzet, de elhatároztam, hogy az életem feláldozásával is megmentem a családot. 8–10 db. 3–4 méteres hosszú rudat, fejszékét, vödröket és lapátokat szereztettem. Ekkor 8–10 erős embert a tömegeből kiválasztottam és vezetésem alatt nekiindultunk a jeges víznek. Most már a járőrtársamat hagytam a folyó partján a rend fenntartása végett.

A havas eső mind jobban esett, a jég és a víz által hozott rözse mind nagyobb torlaszokba verő-

Nagymagyarország emlékdombja a volói őrsön.
Zengővári th. felv.

dött össze. A komppal csak centiméterről—centiméterre tudtunk előre haladni. 5—6 ember a komp előtt fejszével törte a jég- és rőzsetorlaszt, a többi ember pedig a hosszú rudakkal nyomta előre a kompot. Az emberek kimerültek, de állandóan lelkesítettem őket, hogy csak tovább dolgozni, mert különben mi is a jeges vízbe fagyunk. Dolgoztak is az emberek velem együtt úgy, ahogyan csak erejük engedte.

A rozoga komp az erős nyomás alatt recsegett, ropogott, ahol megsérült, a rendelkezéseimre álló faanyaggal azonnal kijavítottam és tovább törtük a jégtorlaszt, haladtunk előre. Az élet küzdelme volt ez a halállal.

Mintegy 6—7 órai megfeszített munka után elértük a Tóth-család házának kapuját, amelynek 2 méter magas kapuzslopa már ki sem látszott a vízből. Még itt is több mint egy óráig küzdöttünk, amíg a komppal be tudtunk jutni a ház udvarába. Közvetlen a fal mellett, a padlás feljárójánál álltunk meg. A Tóth-család tagjai a padláson félig aléltnak, megdermedve össze voltak bújva, egymást melegítették és várták a véget.

Leírhatatlan jelenet volt, amikor a halálra vált család meglátott bennünket. Azonnal levitettem őket a kompra s ezután még az istálló melletti 2 méter magasságban felhalmozott farakáson meghúzódott két tehenet is a kompra húztuk. Egyéb menteni való már nem volt, mindent elsodort a borzalmas ár.

Ezután megkezdtük újból a harcot, a visszatérést. Semmivel sem volt ez könnyebb, mint az előző út. Mintegy 12 órai megfeszített, keserves munkával sikerült végre partot érni és visszatérni a halálból az életbe. Az emberek sírva fogadtak, esókoltak, öleltek s mindnyájan úgy éreztük, hogy — rá is szolgáltunk erre a fogadtatásra. Nem sok erő volt már bennünk, mert mindent kiadtunk a borzalmas küzdelemben. De még várt rám egy feladat. Tóthné nem bírta kivárni családja megmentését. Egyik közeli házba vitték eszméletlenül, egyesek szerint meg is halt. Orvos hiányában hozzáláttam az élesztgetéshez és sikerrel, mert rövidesen kinyitotta a szemét. Nagy lett a boldogsága, de boldog voltam én is, mert igazi csendőri munkát végezhettem. Nem is maradt el az elismerés. Járőrtársammal együtt keleti nyilvános megdícsérésben részesültünk.

Hol az orvvadász fegyvere?

Az 1939 december 1-i Csendőrségi Lapok hasábjain ekkor közöltünk az orvvadász veszedelemről, abban kimutattuk, hogy milyen óriási kárt okoz az orvvadászat a nemzetgazdaságban. Sem a kérdés maga egészében, sem a károkozás nagysága nem volt előttünk ismeretlen. Ha mégis szükségét láttuk azt közölni, annak egyetlen magyarázata az a törekvésünk, hogy emlékeztessünk. Az alább kezdett cikksorozattal is ez a célunk, de most az emlékeztetés közelebbi területére indulunk és bajtársak tapasztalataiból megmutatjuk az orvvadászok egyes „fogásai”-t, cselvetéseit, ravaszságait abban a munkában, hogy cselekményeiket és annak eszközét, a fegyverüket, miként igyekeznek elrejteni. Tervszerűen, óvatosan dolgoznak a közvagyon és közbiztonság ezen ellenségei, akikkel szemben a csendőr küzdelme nem egyszerű nyomozás... Elmondhatjuk, hogy bár mindenki előtt világos ezek kártevő működése, eddig csupán a csendőri munka tartja féken az ország minden vidékén azokat. A megtorló intézkedések ugyanis — mint tudjuk — igen enyhék, ezek az orvvadászokra vetemedett embert ugyan nem tartották soha vissza bűnétől. Örömmel értesülünk ezért a tervről, hogy az orvvadászatot rablássá kívánják minősíteni, amivel együttjár a súlyosabb büntetés s ez talán a helyzet jelentős javulását is eredményezni fogja.

Közreadjuk bajtársaink tapasztalatait abban a meggyőződésben, hogy eddigi eredményeink azok révén gyarapodni fognak. A leírásokat multévi 24. számunkban hirdetett pályázatunkra beérkezett anyagból vettük.

(Folytatás.)

XI.

Beküldte: MOLNÁR JÓZSEF II. csendőr (Hetes).

Az éjjeli őr közölte velünk, hogy Vörös József cipészsegéd — az általunk is ismert hírhedt orvvadász — ma nagyobbszabású hajtóvadászatot akar rendezni társaival, de hogy hol, azt nem tudja.

A község leportyázása után, 3—¼ óra tájban, nagypihenő megtartása végett a pihenőre mentünk. Az éjjeli őről hallottak azonban annyira felizgatták idegeinket, hogy az egész éjszakai álmatlanság és átfázás ellenére nem jött álom a szemünkre, hanem azon törtük a fejünket, hogy a hírhedt orvvadász és társai a határ melyik részére mennek orvvadászni és hogyan tudjuk őket leleplezni. Ilyen töprengések között kivirradt és hogy rajtuk üthessünk, pihenés nélkül felszereltünk és a községbe mentünk, hogy ott az orvvadászok ellen még több adatot szerezzünk. De hiába puhatoltunk, csak nem hallottunk többet, mint amennyit az éjjeli őr mondott. 9 órakor a községet elhagytuk és 12 óra után egyik pusztához közeledtünk. Láttuk, hogy Vörös József ismert orvvadász, egy üres hátizsákkal a hátán, a pusztába bement. Erre megbeszéltük, hogy az ott lakókkal mit sem sejtetve, fogunk értekezni. Amíg járőrvezetőm a pusztá tulajdonosával beszélt, láttam, hogy Vörös a nála lévő hátizsákba rossz cipőket rakott, nyilvánvalóan azért, hogy magáról a gyanút elterelje. Az értekezés után a pusztában lakóktól elköszöntünk s mivel húshagyó kedd volt, még jó mulatást is kívántunk nekik, azzal, hogy most már mi is hazamegyünk hús-

hagyót tartani. Mikor a pusztát kb. 1 km távolságra elhagytuk, egy völgykatlanba értünk, hol a puszták lakossága láthatárából kikerültünk. A terep ezen kedvező részét arra használtuk fel, hogy a pusztától kb. 60—70 méter távolságra lévő erdőbe visszamentünk, azzal, hogy onnét a pusztában történendőket megfigyelhessük.

Az erdőt egy patakon keresztül érhattük csak el. A patakon, amely kb. 2 méter széles volt, volt ugyan egy rozoga bürü, melyen járőrvezetőmnek sikerült is átjutni, de alattam — amikor a közepére értem — eltört. Derékig a vízbe estem, honnét a járőrvezetőm húzott ki egy-két cifra körmondattal kíséretében, mert attól tartott, hogy mivel én vizes vagyok, a tervünk nem sikerül. Én azonban bíztattam, hogy csak a csizmámat húzza le, hogy a vizet kiönthessem belőlük, azután mehetünk tovább. Járőrvezetőm a csizmáimat könnyen le is húzta, de én a vizes harisnyára sehogy sem tudtam felhúzni, így kénytelen voltam mezítlábra felhúzni, a harisnyákat pedig zsebre tenni. Így érkezünk meg a már fentírt erdőhöz és ott elfoglaltuk leshelyünket. Az elfoglalt leshelyről — derékig vizes ruhában — 2 óra hosszat figyeltük a pusztát, de semmit sem észleltünk. Kb. 15 órakor észrevettük, hogy két személy kijött a pusztából és felénk tartanak. Erre a leshelyet elhagyva, beljebb mentünk az erdőbe. Mikor a pusztából kijött két egyén az erdő sarkához ért, az egyik két sípjelet adott le, mire az erdő másik sarka felől másik két ember bukkant fel, csatlakoztak az előbbiekhöz és mind a négyen visszamentek a pusztába. Ekkor már nemcsak nekem a derékig vizes ruhában, hanem a száraz ruhában levő járőrvezetőmnek is összeverődtek a fogai. Járőrvezetőm már fel akarta adni a további eredménnyel nem kecsegtető lest, de bíztattam, hogy ha már eddig vártunk, akkor még várjunk, majd csak fog valami történni.

16 órára járt az idő, amikor a 4 ember — közöttük az ismert orvvadász is, — a pusztát mintegy 200 méterre elhagyták, ahol közülük hárman a kabátjuk alól puskát vettek elő és kézbe fogva, a határt hajtották. Járőrvezetőm úgy határozott, hogy észrevétlenül — terepszakasztól terepszakaszig — megyünk utánuk és ha már megfelelő távolságba érünk, akkor szólítjuk fel őket a puskák letételére. Ezért árkon-bokron keresztül mintegy 3 km távolsáig követtük őket s mikor vagy 100 méter távolságra már megközelítettük őket, az egyik észrevett bennünket és elkiáltotta magát, hogy itt vannak a csendőrök, mire négyen négy felé futottak. Az álmatlanság, fázás és étkezés hiányában kifáradva, főként pedig azért, mert a csizma annyira feltörte a lábamat, hogy alig tudtam lépkedni, nem értük utól egyiket sem. Mikor járőrvezetőm azt látta, hogy a további üldözés céltalan, visszamentünk a pusztához, azzal az elhatározással, hogy az orvvadászokat ott bevárjuk. Ott vártunk 23 óráig, de eredménytelenül. Ekkor az örsre bevonultunk. Másnap sikerült a vadászokat kézrekeríteni puskájukkal együtt.

Én az esetből a les türelmes tartásáról szereztem hasznos tanulságokat s ehhez tartom magamat ma is.

XII.

Irtá: NEMES BALINT tiszthelyettes (Kúnhegyes).

Amikor kineveztek őrsparancsnoknak, sok-sok olyan tennivalóm akadt, melyeket mielőbb elakar-

tam végezni. Fialatos hévvel fogtam ezen tennivalók elvégzéséhez, de amint ez már ilyenkor lenni szokott, az akadályok sokasága megkötötte kezem-lábam, mert örskörletemben súlyos bűncselekmények fordultak elő és a közbiztonsági viszonyok után is csak nyomozások közben tudtam érdeklődni.

Ilyen érdeklődés közben megtudtam, hogy örskörletem egyik községében van négy-öt orvvadász, akik annyira elbizakodtak, hogy már nappali időben is hajtóvadászokat rendeznek.

A hallottak felett csodálkozásomnak adtam kifejezést, de a felvilágosítóm kijelentette, hogy csodálkozásnak nem igen van helye, mert elődeim is igen jól ismerték ezeket az orvvadászokat és sohasem tudták őket tettenérni, sem pedig puskájukat őrizetbe venni, pedig egy közülük már 1901 óta orvvadász.

Hihetetlennek tartottam az egész elbeszélést, de én is könnyelműen kijelentettem, hogy legyenek azok az orvvadászok bármilyen agyafurta, én az orvvadászatot meg fogom szüntetni. Ezt a könnyelmű kijelentésemet nyomban meg is bántam. Szerettem volna el nem hangzottnak tekinteni, de már későn volt. Az éppen ott levő egyik tisztviselő olyformán mosolygott, mintha az orvvadászok kiirtásához egy kicsit fiatalnak tartott volna, mert addig ők az őrsparancsnokot nagybajusszal és még nagyobb hassal képzeltek el. Nekem pedig egyik sem volt meg.

De ha már így beszéltem, cselekednem kellett.

Egyik korán reggel két bizalmi egyént vettem magam mellé. Amikor tudtukra adtam, hogy az orvvadászok puskáinak összeszedésére indulunk, mindkettő azt hitte, hogy tréfát űzők velük.

Utam ahhoz az öreg orvvadászhoz vezetett, aki 1901 óta vadászik. Amikor lakására értem, láttam rajta, hogy nagyon indulatos lett. Azonnal megkérdeztem tőle a nevét és azt: van-e puskája? Dühösen kijelentette, hogy 1901 óta van puskája és az idő óta orvvadász is, mert a vadat az Isten teremtette és az nemcsak az uraké, hanem mindenkié. Éppen ezért ezután is vadászni fog és puskáját tőle nem fogjuk elvenni.

Láttam az orvvadászon azonnal, hogy hol van az a pont, ahol legjobban lehet reá hatni és szelíd hangon — a tulajdon fogalmát illetően — megmagyaráztam neki tévedését. Meglegyezgettem a hiúságát egy kissé. Ugyanakkor megmondtam neki azt is, hogy puskáját pedig feltétlenül őrizetbe vesszük. Ha ma nem sikerül, akkor majd később.

Emberünk gondolkozóba esett és megkért, hogy maradjunk a szobában, majd a puskát ő előadja. Menni akartunk utána, de kijelentette, hogy az esetben, ha nem maradunk benn, a puskát nem adja elő és mi pedig éppúgy nem fogjuk megtalálni, mint ahogyan már 1901 óta sok-sok csendőr nem találta meg. Úgy gondoltam: „Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tüzök“ és így a szobában maradtunk. Rövid idő múlva visszajött az orvvadász, kezében a puskával. Rejtekhelyét nem árulta el.

Egy év múlva, amikor egy polgári peres ügyben tanácsal láttam el, elmondta, hogy az udvarán volt egy hatalmas eperfa. Annak egy ágát valamikor a vihar letörte. A letört ág csonkjából 50 cm-t levágott. A fán maradt ág csonkját asztalos barátjával kivéssette. A letört ág csonkját a vésésbe belefartagatta úgy, hogy a faragott vég pontosan bele-

illett a kivésett részbe, amit a földről nem lehetett észrevenni. *Itt tartotta a puskáját.*

Ezután már könnyebben ment a dolgunk. Utunk egy másik híres orvvadászhoz vezetett. Felmutattam neki társa puskáját és megmondtam neki, hogy nincs más megoldás, mint puskáját átadni, mert ha olyan kiérdemesült öreg orvvadász, mint a társa, átadta puskáját, neki — aki mondhatni még ujone — csak ez lehet a kötelessége.

Emberünk nézegette társa puskáját és amikor felismerte, megindult, mi pedig mentünk utána a temetőig. *Ott egy bádoggal bevont fejjéről a bádógot levette, az odvas fejjéből pedig puskáját emelte ki.*

Ezen a napon még egy puskát a *napraforgószár kerítésből*, egyet pedig az *istálló nádtetejéből* adtak át az orvvadászok.

Tizenkét óra sem telt el és a legveszedelmesebb orvvadászok *4 darab puskáját* vettük őrizetbe házkutatás nélkül.

Most már más szemmel nézett az a tisztviselő is, a faluban pedig híre szaladt, hogy most van itt egy röntgenszemű csendőr, aki mindent megtud. Ki is használtuk ezt a nem éppen helytálló hiedelmet és úgy az orvvadászat üldözése, mint más bűncselekmény előfordulása, nyomozása terén sokszor hasznát vettük.

XIII.

Beküldte: ZRINYI JÓZSEF tiszthelyettes (Kaposvár).

Néhány esetet írok le az alábbiakban. Bizonyára lesznek tanulságosabb esetek is a beérkezett pályamunkák között, de ahány eset, annyiféle szokott lenni, ezért talán minden esetből vonható le némi tanulság, ha más nem, hát a rejtegetés szempontjából.

1.

Ezt az esetet 1931. évben egy szolgálatunk alkalomával járőrvezetőmtől hallottam, amikor ugyancsak rejtett puska őrizetbevétele céljából voltunk kivezé nyelve. Minthogy a puska létezéséről megbízható értesülésük volt — beszélte a járőrvezetőm — annak előkerítése céljából — főszolgabírói felhívás alapján — többször házkutatást is tartottak a gyanúsított-nál, de eredménytelenül.

A puska végül is egy *silány dunyhából* került elő, mely — amire csak utólag eszméltek rá — minden házkutatás alkalmával ki volt terítve a ház előtti kerítésre.

A dunyha gyakori szellőztetése egyébként is indokolt lett volna, mert apró gyermekek takarója volt és mint ilyent, kisebb-nagyobb helyen néha ki is kellett mosni. Valójában azonban nem szellőztetés céljából volt kint a dunyha minden alkalommal, hanem a puska rejtegetésére, ami egy darabig be is vált.

A puska hollétét úgy fedezték fel, hogy a járőr egyik tagja a kerítésen átalvetett dunyhát egyik csücskénél fogva fellebbentette, mikor is az abban hosszában elfekvő puska súlyánál fogva elárulta magát.

2.

1931 január 4-én a délutáni órákban az uradalmi erdőőr ellenőrző sétája alkalmával az erdőben két is-

meretlen egyént orvvadászaton tettenért, kik közül az egyik 100—150 m távolságról golyópuskából ketőt az erdőre lőtt, azután elmenekültek. Az erdőőr nem sérült meg.

Én akkor szabadságon voltam. Mikor bevonultam az őrsre, akkor már a golyópuskával együtt az őrsön őrizetben volt a gyanúsítottak egyike, névszerint Sárdi N. fiatalkorú egyén, aki előadta, hogy a társa, Elek István téglás volt, akivel előre megbeszélték, hogy a kérdéses napon — lévén akkor ünnep — elmennek az ő szüleit meglátogatni és hazafelé a határban és az erdőben vadászni fognak. Társánál egy kétesövű 16-os vadászpuska volt.

Ennek a puskának és Elek gyanúsítottnak őrizetbevitelére, illetve az őrsre való elővezetésére Kiss József XI. őrm. járőrvezetővel engem vezényeltek ki. Ekkor mesélte járőrvezetőm az előbb leírt esetet.

Elek gyanúsított lakására bizalmi egyénnel mentünk. Járőrvezetőm közölte gyanúsítottal, hogy miről van szó, gyanúsított azonban tagadott. Főszolgabírói felhívás alapján házkutatás következett, mikoris az előbb leírt dunyha esetén okulva, átvizsgáltuk még a bölesőben levő szalmazsákokat is, de a puskát nem találtuk meg. Így csak a gyanúsítottal tértünk vissza az őrsre — puskája nélkül.

Mikor beérkeztünk a legénységi szobába, az ott volt gyanúsítottat éppen akkor bocsátották ki az őrsirodából, így a gyanúsítottak szembe kerültek egymással. Ekkor Elek — látva, hogy nincs értelme a további tagadásnak — beismerte, hogy ő volt a tettestárs és kért bennünket, hogy menjünk vissza, előadja a puskáját.

Gyanúsított lakása egy kerítetlen udvarú, régi, zsuptetős községi épületben volt.

A pítvaron, kívül a konyhaajtó mellett volt egy kéve frissen szedett, sárga, kosárnak való fűzfavessző, melynek átmérője a vastagabb végénél alig 15 cm lehetett. Ez volt az, amit házkutatáskor nem bontottunk ki és *ebből vette elő* gyanúsított a puskát.

3.

1928 október 7-én Inkey Zsigmond földbirtokos írásban feljelentette az őrsön, hogy előző nap, a korareggeli órákban, a község határában levő bérelt vadászterületén két erdőre tettenérte Kiss József földmivest, hogy vadászpuskával lelőtt egy nyulat, amit magához vett és az erdőörököt meglátva, elszaladt.

Bizalmi egyénnel együtt, 14—15 óra tájban érkeztünk a gyanúsított lakására. Portáján meglehetősen sok szalma és takarmányféle volt, ahova egy puska könnyen elrejthető, átkutatása pedig alapos vizsgálat mellett sok munkába és időbe került volna.

Kiss, mint a legtöbb gyanúsított, tagadott. Járőrvezetőm — az állandó és általános érvényű — főszolgabírói felhívás alapján, bent a lakásban megkezdte a házkutatást, engem pedig egy bizalmi egyénnel az udvarra küldött, hogy az ott átkutatandó melléképületekre, illetve tárgyakra felügyeljek.

Ki tudja?

Melyek a híradás eszközei?

E feladatom teljesítése közben az udvaron fel- alá sétálgattam és — csak úgy szemmel — én is vizsgáltam az előttem látott tárgyakat. A ház előtt volt egy hosszú sertésól, melyet látszólag előtte való nap fedtek be friss szalmával, mert itt-ott maroknyi fürtök lógtak le a szélén, az ólat körülvevő, szintén friss tengeriszárkévére.

Az ő előtt többször végigmenve, annak elejét vettem vizsgálat alá, mikoris láttam, hogy egy helyen az ereszként lelógó szalma alatt, a *tengeriszár hegye* között egy kis rés van. Csak úgy reménytelenül benyultam a résen. Szerencsém volt. Megtaláltam a puskát. Kikértem járőrvezetőmet az udvarra és jelentettem neki az eredményt. Miután maga is meggyőződött róla, az elejtett nyúl és lőszer után pedig a lakás belsejét már átkutatta, nem kutatott tovább.

A puska szakértői megállapítás szerint az volt, mellyel gyanúsított előző nap a nyulat lötte, mert egyik csövét belül vastag rozsdá borította, a másikban pedig ott volt a friss lövés kétségtelen nyoma.

Gyanúsított azután is tagadott, de az erdőőrök vallomása és a puska bizonyító hatása alapján 90 napi elzárásra ítélték.

4.

1930 november 10-én 22 óra tájban Somogyi György törm. járőrvezetőmmel, Vámosi János uradalmi erdőőr bevonásával, őrzőportyázással kapcsolatosan orvvadászokra előírt les megtartására indultunk. Amint a leshelyre igyekeztünk, egész ellenkező irányban, tőlünk 400—500 méterre lövés dördült el, amitől hosszan visszhangzott a határ. Járőrvezetőm nyomban elhatározta, hogy a lest nem az előírt helyen tartjuk meg, hanem ott, ahol a lövést tevő orvvadász fog valószínűség szerint hazamenni. Míg arrafelé mentünk, ismét hallottunk egy lövést, a leshelyünkön pedig még kettőt.

Az orvvadászok hazatérését kb. 150 m széles sávon várhattuk, amit, mivel holdvilágos este volt, három helyről, különváltan figyeltünk. Én egy négy m. szélességű kukoricaföld végénél álltam, tölem jobbra az erdőőr, azután a járőrvezető. Az orvvadászok ott jöttek fel a kukoricaföld mellett, ahol én álltam. Mikor egész közel értek hozzám, kész helyzetben tartott puskával elébük ugrottam és puskájuk letételére szólítottam fel őket. Hárman voltak. Felszólításomra három irányban futásnak eredtek. Meglepetésükben azonban maguktól eldobva a helyszínen hagytak egy mindkét csőre megtöltött vadászpuskát, egy lelőtt fácánt és egy nagykabátot. Utóbbiról sikerült megállapítani egyik gyanúsított kilétét, az ő révén pedig megtudtuk, hogy kik voltak a társai.

Kettő már az őrizetünkben volt, úgy mentünk a harmadik gyanúsítottért. A lakásban csak gyanúsított elvált fiatalasszony nővére volt otthon. Már az is aludt. Tőle megtudtuk, hogy fivére az istállóban szokott aludni. Járőrvezetőm azért óvatosságból meggyőződött róla, hogy gyanúsított nines-e a másik szobában, azután mindnyájan elindultunk az istálló felé, ami 20—30 m-re lehetett a lakástól.

Én leghátul mentem és néhány lépés után szótlanul visszalopódtam, hogy az ablakon át megfigyeljem a magárahagyott nőt. A belső szobában égett a lámpa, de ő nem volt bent. Odaléptem a

nyitvahagyott konyhaajtó elé, onnan láttam, hogy az utca felőli szoba ajtaja félig nyitva volt. Odalapultam a falhoz és figyeltem. Egyszer csak a menyecske egy egycsővű vadászpuskát hozott, amit a kemencébe akart rejteni.

Óvatosan a hátamögé léptem és megfogtam a puskatusát, melynek előrése már a kemencében volt. Erre a nő kuporgó helyzetéből felegyenesedett, félkézzel a puskát fogta, rámnézett, „aaa...?” — mondotta csodálkozva és lassan elengedte a puskát.

Ha vissza nem lopódzok, ezt a puskát aligha vetjük volna őrizetbe, mert ha én is az istállóba megyek és valamennyien az ott öltözködő gyanúsítottokra várunk, az idő alatt hazaérkezett kocsmái szórakozásából a gyanúsított özvegy édesatyja, aki valószínű más módot talált volna ki a puska elrejtésére. El is vihette volna hazulról a puskát és mi még azt sem sejtettük volna talán, hogy időközben ő is otthon volt.

5.

1937-ben B. egyéntől értesültem, hogy egyik gépészkovácsnak engedély nélküli pisztolya van. Megidéztem a község házára. Egy ideig tagadott. Később beismerte, hogy van pisztolya, de csak a felesége tudja hol, mert az tette el. Elmentünk a lakására. Felesége is tagadott előbb, de aztán kifogyott a türelemből s miközben férjét átkozta a pisztollyal együtt, öklét nekilökte a konyhaasztal feletti divatos, képes papírfalvédő alsó közepének, mire az kettéhasadt és egy falüregbe, úgynevezett *vakablakba* csúszott be az asszony keze, onnan rántotta elő dühösen a pisztolyt az asztalra.

6.

1938 februárban B. egyéntől értesültem, hogy Fulmer Ferenc (nem biztos, hogy ez volt a neve) ottani lakosnak engedély nélküli fegyvere van. Megidéztem a község házára. Hosszas tagadás után ismerte csak be, hogy van puskája. Az *istálló küszöbe alól* vette elő, ahol rongyba csavarva a földbe volt elásva.

7.

1938 május hóban B. egyéntől értesültem, hogy Simon Imre (ez sem biztos név) ottani lakosnak van egy engedély nélküli, katonai eredetű forgópisztolya. Megidéztem a község házára. Tagadott. Főszolgabírói felhívás alapján házkutatást tartottam nála. Az *egyik asztalban a fedőlap félretolása* után találtam egy pisztolyt, de nem a katonai eredetűt.

Tovább kutattam. Volt a szobában egy régimódi nagyobb ruhás láda, melynek a fedelét az egyik végében keresztben levő kisebb fiók felnyitott tetejével szakták feltámasztani. A ládából már mindent kirationtam, amikor szemembe tűnt, hogy a kis láda fióknak az oldaldeszájához képest mégegyszer olyan mélynek kellene lenni, mint amilyen. Alája nyúltam, hogy talán nagyon fent van a feneke betéve. Egészen alul volt. Ekkor szemügyre vettem a felső, fenéknek látszó deszkát. Egy kis lyukat láttam rajta, ami egy ferdén beléje vert és visszahúzott szeg helyének felelt meg. Láttam egy rozsdás drótszeget is a fiókban — más nem is volt benne. Ezt a szeget beillesztettem a lyukba, de már akkor rá is jöttem, hogy ez lehet a látszólagos fenékdeszka fel-

emelője. Felnyitottam a titkos fedelet, alatta volt a keresett Steyer-gyártmányú katonai eredetű forgópisztoly 50 darab hozzávaló tölténnyel.

Mindjárt eszembe jutott a budapesti járőrvezető tanfolyamban olyannyiszor megvizsgált kettős fenekű láda, melynek megvizsgálásához szükséges tudomány sokszorosított szövegét, mindnyájan szajkómódra fujtuk. Milyen jó is volt az a járőrvezetői tanfolyam — állapítottam meg magamban őszinte örömmel.

XIV.

KOVÁCS GÁBOR esendőr (Egyek) a ruhászekrénybe állított *puskatartóban* két puskát, a *kovácsműhelyben* öt forgópisztolyt, a *mestergerendán* még öt puskát talált egyetlen helyen. A nyomozást folytatta. Eredmény: egyik düledező melléképület tetőzetén egy igen vastag *napraforgószárat* talált. Kihúzza. A napraforgóbél a végén feltűnően kipuffeszkedik. Ezt is kihúzza. Mögötte egy fényes puskaeső. A puskatusa viszont a *galambducban* volt.

Folyt tovább a nyomozás. A következő helyen a bölesőben mosolygó gyerek nyúlbörmuffal játszik. — Ahol ilyen van — gondolta — ott puska is van. Elő is kerül a *kemence füstkürtjében ázott lyukból*. Eddigi eredmény: 8 puska, 7 pisztoly. Folyt a nyomozás. Egyik *tengeriszárkúpacból* újabb puska került elő.

Igen szép szolgálat lehetett...

PALOTÁS JÓZSEF törzsőrmester (Pécs) leszálláson volt, látta, hogy az orvvadász nyulat lőtt, látta, hogy a puskát az erdő árkába rejtette. A távolság az ellenfelek között kb. 200 lépés lehetett. Járőr az orvvadászt követte lakásáig, ott a lőtt nyulat követelte. Az — persze — tagadott és — persze — hiába tagadott. A kemencéből előkerült a lőtt vad. Aztán a puskát követelték, hiába. Végül is gyanúsított a járőr a padlásra vezette, ahol átadott egy puskát a *nádtetőből* kihúzza. A puska mindkét csőve csupa rozsdá volt. A kakasok is hiányoztak. „Belátja — mondták gyanúsítottak — hogy ezzel nem lehetett nyulat löni?” Gyanúsítottak leesett az álla. Nem sikerült a járőr eszén túljárni. Járőr azután elvezette gyanúsítottat a puska rejtekhelyére, ahol aztán az „megtalálta” a jó puskát. Otthon aztán akadt nagymennyiségű töltény is, meg lőpor, sörét...

Másik esetben szintén meglesett orvvadászsal volt dolguk, aki — szintén tagadott, mondván, hogy az egész éjjel otthon volt. Ekkor már járőr kezében volt gyanúsított átázott, hófoltos eszímája, tovább tagadni nem lehetett. A puska a szántóföld végében a *földbeásott ládából* került elő. Ugyanettől az orvvadásztól nem sok idő múlva másik puskát vettek őrizetbe — *egy korhadt fatő alól*. Egy másik gyanúsított — jómódú gazda — a *vetőgép gabonatartó vályújából* vette elő a puskát.

Vitéz TÓTH CSAPÓ ALBERT törzsőrmester (Gölle) ügyesen használta fel megbízott emberét. Kölesönkérette a ravasz, óvatos és elszánt orvvadásztól féltett puskáját s alig hogy visszavitték a kölesőnpuskát, megjelent a járőr. Nem volt sok idő az elrejtésre, így került elő az ágy mellől.

XV.

Írta: FARKAS FERENC tiszthelyettes (Kassa).

... Minthogy a kutatás nem hozta meg a remélt eredményt, újból kutatni kezdtünk a pincében és annak környékén. E közben a pince északi vége felől volt *almafa egyik vastag ágának csonkját* megláttam, melyre egy használt bádóg vizeskanna volt ráhúzva. Érdeklődésemre Kiss azt mondta, hogy az almafának az ága száradófélben volt, ezért azt az ősszel levágta és a vágott részt sárral bekente, hogy a télen meg ne fagyjon. A bádóg vizesvödröt pedig azért húzta rá, hogy az eső a sarat le ne mossa, mert akkor a fa elszárad. Odamenve a csonkról a bádógkannát lehúztam s láttam, hogy annak vége tényleg be van kenve sárral. Megkopogtattam puskám túsával a csonka ág oldalát, amely úgy kongott, mintha a belseje üres volna. Jobban szemügyre vettem a csonk vágott részének sározását, amikor a fakéreg körül egy kör alakú repedést találtam, ami úgy tűnt fel, mintha valami kiemelhető fedél lenne a sározás alatt. Szuronyommal piszkálni kezdtem, amire megmozdult és egy karikaszerű fafedelet emeltem ki szuronyom hegyével a csonk végéből, ami tényleg lyukas volt. Zseblámpámmal bevilágítottam s láttam, hogy abban egy szép kétesövű vadászpuska van elhelyezve. A puskát kivettük, Kiss beismerte, hogy a puska az övé.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON.

12. Kérdés. A Szut. 26. melléklet 2. oldal 4. és 5. bekezdése szerint a szolgálati lapokat, valamint az 1—9. pontok alatt fel nem sorolt ügydarabokat csak akkor kell a szárnyparancsnoksághoz átvizsgálás végett felterjeszteni, ha a szárnyparancsnok esetenként beköveteli. A szárnyparancsnok belátására van-e bízva, hogy pl. egy órának egész havi szolgálati lapját, vagy azoknak csak egy részét követeli-e be, rendszeres átvizsgálás alá nem eső ügydarabok bekövetelésénél pedig a 26. melléklet 1—9. pontjaiban foglalt csoportosításhoz kell-e alkalmazkodnia, vagy pedig eltérhet-e attól?

Válasz. A Szut. 26. melléklete az ős ügyvitelében elintézésre került iratokat két részre osztja: 1. olyanokra, amelyeknek feltétlenül átvizsgálás alá kell kerülniök és 2. olyanokra, amelyeket a szárnyparancsnok csak kémpróbaszerűen vizsgál át.

A 26. melléklet csak az utóbbiakat sorolja fel egyenkint, minden olyan ügydarab tehát, amely az 1—9. pontokban nincs felsorolva, rendszeres (időszaki) átvizsgálás alá esik. Ezek az ügydarabok a következők:

1. Büntettekről és nem főmagánvádra üldözendő vétségekről szerkesztett feljelentések fogalmazványai;

2. minden bírósági vagy hatósági felhívás, amely nem elővezetést vagy karhatalmi szolgálatot rendel (de az utóbbiakat is fel kell terjeszteni, ha az elővezetésen vagy karhatalmi segélynyújtáson kívül egyéb intézkedést is kellett tennie vagy ha a szolgálattal kapcsolatosan különös esemény történt);

3. polgári hatóságok átiratai (megkereséssel) az őrs részéről történt elintézésük fogalmazványaival együtt;

4. csendőrnnyomozó alakulatokkal folytatott minden levelezés;

5. tudakozó lapok, ha az őrs a tudakolt egyénről adatot kapott;

6. már átvizsgált ügyekben tett minden újabb intézkedés (pl. pótjelentés), amelyet a szárnyparancsnokság még nem látott.

A Szut.-nak ez a rendelkezése az eddigi előirással szemben jelentős könnyítést jelent mind a szárny-, mind az őrsparancsnok számára. De a könnyítésen és az irodai munka csökkentésén felül bizalmat jelent az őrsparancsnokkal szemben, hogy t. i. az őrs ügyvitelét akkor is az eddigi pontossággal, lelkiismeretességgel és megbízhatósággal fogja vezetni, ha az általa elintéztett ügydarabok jelentős része nem kerül is rendszeres szárnyparancsnoki ellenőrzés alá.

Nem kíván azonban a 26. melléklet semmiféle megszorítást alkalmazni abban a tekintetben, hogy a szárnyparancsnok bármelyik őrsének bármelyik ügydarabját bekövetelhesse, vagy akár rendszeres felterjesztését is elrendelhesse, ha ezt szükségesnek látja. Ennél nem kell semmiféle egységes csoportbeosztáshoz alkalmazkodnia, mert az őrsök személyi és szervezeti viszonyai különbözőek, már pedig az ellenőrzésnek ehhez és nem merev szabályokhoz kell alkalmazkodnia. Ahol az őrs ügyvitelét kevésbé megbízható, vagy ahol az őrsöt ideiglenesen olyan parancsnok vezetésére kellett bízni, akinek még nincs meg a kellő jártassága, ott a szárnyparancsnok elrendelheti, hogy úgy, mint eddig, ezután is kivétel nélkül minden ügydarabot terjesszen fel átvizsgálásra. Ha a szárnyparancsnok afelől akar tájékozódni, hogy valamelyik őrs mennyi és milyen természetű felszólított szolgálatot teljesít, bekövetelheti az összes felhívásokat egy, vagy több hónapon keresztül. Ha a kihágások, vagy pedig a főmagánvadra üldözendő bűncselekmények miatt tett feljelentések felől akar tájékozódni, ezeket követeli be. Ha egyes járőrvezetők tevékenységét akarja elbírálni, névszerint is megjelölheti azokat, akiknek a fogalmazványait fel kell terjeszteni stb.

Hasonlóképpen nincs a szárnyparancsnok szabályhoz kötve abban a tekintetben, hogy egy őrsnek hány szolgálati lapját követelje be. Itt is elrendelheti az egy hónap alatt kiállított valamennyi szolgálati lap felterjesztését, de ezeknek átvizsgálása természetesen nem önállóan, hanem csak a szolgálati havifüzetrel kapcsolatosan történhetik. Bűnügyi feljelentés átvizsgálása alkalmával bekövetelheti az illető ügyben eljáró járőr szolgálati lapját, a szolgálati havifüzet átvizsgálása alkalmával pedig akár — mint mondtuk — valamennyi szolgálati lapot, akár pedig csak szolgálatokra (pl. a rendes szolgálatokra, elővezetésekre stb.) vonatkozókat.

Egyáltalán a 26. mellékletnek az a célja, hogy a szárnyparancsnoknak minél több és alakiságokkal minél kevésbé korlátozott ellenőrzési lehetőség álljon rendelkezésre; ez természetesen előfeltétele annak a szabálynak, hogy a szárnyparancsnok az őrsök ügyvitelének rendjéért, továbbá szakzszerű, pontos és megbízható voltáért nemcsak az átvizsgált, hanem az át nem vizsgált ügyiratok tekintetében is felelős.

Két új rendelkezése is van a Szut. 26. mellékletének. Az egyik az, hogy a szárnyparancsnok kémpróbaszerűen ellenőrizni köteles, vajjon a fogalmazvány szövege egyezik-e a bírósághoz vagy hatósághoz küldött tisztázati példány szövegével, a második pedig, hogy a helyesírási hibákat nem kell kijavítani, hanem csak alá kell húzni; kijavításuk a fogalmazványt szerkesztett csendőr feladata. A gyakorlatban sok helyütt eddig is az e rendelkezéseknek megfelelő eljárást követték, most azonban a 26. melléklet kötelezővé tette.

A tisztázatok ellenőrzése olyan módon történik, hogy a szárnyparancsnok a bíróságnál vagy hatóságnál rövid úton betekint az egyes őrsök által tett feljelentésekbe és azokat az őrsről bekövetelt fogalmazványai összeolvasztatja, vagy fordítva: először az őrsről követeli be a fogalmazványt és annak alapján keresteti ki a bíróságnál a tisztázatot. A fogalmazvány és a tisztázatok közötti eltérés súlyos felelősséggel jár (L. Pinczés-féle Btk. II. kötet 1730. oldal).

Annak a rendelkezésnek, hogy a fogalmazványokban ejtett helyesírási hibákat a szárnyparancsnokságnál nem kell kijavítani, hanem csak alá kell húzni és a kijavítást a fogalmazványt szerkesztett csendőrről kell bízni, az a célja, hogy a járőrvezetők a helyesírást minél tökéletesebben elsajátítsák. Tapasztalati tény ugyanis, hogy a helyesírási hibák egyéni jellegűek; ugyanaz a csendőr többnyire ugyanazt a 10–15 helyesírási hibát szokta elkövetni. Akárhányszor ja-

vítja is ki a szárnyparancsnok a helyesírási hibákat, azokat a csendőr sokszor éveken át is újra meg újra el szokta követni, mert a javításokról a fogalmazvány irattározása következtében sokszor nem is szerez tudomást. Ha azonban a hibákat, esetleg ismételtlen is, neki magának kell kijavítania, ez jó emlékeztetőül szolgál a következő alkalomra, amikor újra fogalmazványt szerkeszt. A kijavítás úgy történik, hogy a járőrvezető a helytelenül irt szót a fogalmazvány balhasábján helyesen leírja.

13. Kérdés. *Tartalékos tiszteknek e minőségükből folyóan jogukban áll-e lőfegyvert (honvédségi szolgálati pisztolyt) hatósági engedély nélkül tartani?*

Válasz. Tartalékos tisztnek bármilyen katonai szolgálati lőfegyvert csak a tényleges szolgálatteljesítésük tartama alatt viselhetnek a honvédség tényleges állományú tisztjeire érvényes előírások szerint. Nemtényleges viszonyban bármiféle lőfegyvert tartásához — tehát olyan honvédségi szolgálati pisztoly tartásához is, amely tartalékos tiszt felszerelés-sűkhöz tartozik — a közigazgatási (rendőri) hatóságtól éppen úgy engedélyt kell kérniük, mint más polgári személyeknek. Erre a csapatok kötelesek a tartalékos tiszt figyelmét a leszerelés alkalmával felhívni.

14. Kérdés. *Nyugállományú csendőr nyithat-e ingatlanforgalmi irodát? Kell-e ehhez engedély és mik az engedély elnyerésének feltételei?*

Válasz. Ingatlanok adásvételének közvetítésével csak az foglalkozhatik, aki erre a földművelésügyi minisztertől engedélyt nyer. Az engedély meghatározott helyre szól és nem jogosítja fel az engedélyest arra, hogy szerződéseket készítsen vagy a telekkönyvi vagy más hatósághoz beadványt szerkesszen.

Engedélyt csak az kaphat, aki magyar állampolgár, erkölcsileg megbízható, a megállapított óvadékot letette, az első évi engedélydíjat megfizette és végül legalább négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű végzettsége van. Nem kaphat engedélyt az, aki közszolgálatban áll vagy akinek a megélhetését biztosító állandó foglalkozása van és a közvetítői foglalkozást csak mellékfoglalkozásként kívánja folytatni.

Az engedélyes óvadékot tartozik letenni. Az óvadék összege Budapesten 80 P, törvényhatósági jogú városban 64 P, megyei városban vagy községben 40 P. Engedélydíjat is kell fizetni, ennek évi összege az óvadék egytizedrésze.

Az engedély iránt a kérelmet a földművelésügyi miniszterhez címezve az iroda tervezett működési helye szerint illetékes törvényhatóság közigazgatási bizottságának mezőgazdasági albizottságánál, Budapesten a polgármesternél kell benyújtani. Csatolni kell: a) a magyar állampolgárságot igazoló vagy négy évnél nem régebbi illetőségi bizonyítványt; b) erkölcsi bizonyítványt; c) helyhatósági bizonyítványt a kérelmező foglalkozásáról, vagyoni és kereseti viszonyairól; d) az óvadék és az első évi engedélydíj befizetését igazoló befizetési lapot; e) az iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt, végül f) a földművelésügyi miniszterium Gazdasági Műszaki Hivatala pénztárának nyugtáját arról, hogy a folyamodó az engedélykíráttal kiadásra kerülő okiratminták ára fejében egy pengőt befizetett.

Az engedélyes nem tarthat fenn közvetítői irodát más engedéllyessel közös helyiségben, más engedéllyessel nem társulhat és jogosítványát másra nem ruházhatja. Az ingatlan-közvetítői tevékenység szabályait az engedéllyessel az engedély megadásá alkalmával a földművelésügyi miniszter közli.

15. Kérdés. *Hogyan kell a pengőt és a fillért rövidítve jelezni?*

Válasz. Az 5175/1926. P. M. számú rendelet szerint a pengő rövidített jelzése „P”, a fillér jelzése „f”. E jelzések után csak akkor kell pontot tenni, ha mondat végén állanak. A „fill” rövidítés helytelen.

16. Kérdés. *A Kormányzó Úr Ó Főméltósága országúlsának húszéves évfordulója alkalmából kiadott közkegyelmi rendelet A. II. 6. pontja szerint kegyelemben részesülnek azok is, akiket a bíróság az 1931:XXVI. t.-c. 9. §-ába ütköző vétség miatt jogerősen elítélt. Ezt a törvényt a Pinczés-féle Btk.-ben nem lehet feltálni. Nem tévedésből maradt-e ki?*

Válasz. Az 1931:XXVI. t.-c. 9. §-a vétség miatt rendelte büntetni azt, aki a gazdasági helyzetet vagy a hiteléletet károsan érintő hírt kohol vagy valótlan ilyen hírt terjesztett. Ezt a rendelkezést azonban hatályon kívül helyezte az 1937:X. t.-c. 2. §-a. A közkegyelmi rendelet azért említi ezt a hatályon kívül helyezett törvényhelyet is, mert lehet eljárás, amely annak idején még az 1931:XXVI. t.-c. 9. §-ába ütköző vétség miatt indult meg és még nincsen jogerősen befejezve. Ebben az esetben a vádlott a közkegyelmi rendelet alapján mentesülhet az ott meghatározott büntetések alól.

Valótlan hírek koholása vagy terjesztése jelenleg nyolcféleképpen minősülhet. Ennek eseteit a Btk. I. kötet 1121. oldalán találjuk felsorolva.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

Az alibivizsgálat szakszerű végrehajtásának jelentősége.

Beküldte: SZILÁGYI FERENC törzsőrmester
(Tamási).

A Veszprém—Dombóvár között közlekedő személyvonat egyik kocijának „W. C.” ablakát, a vonatnak Felsőnyék község mellett való elhaladása közben, ismeretlen tettes ökölnyi kódarabbal 1931 március 20-án bedobta.

Az ozorai örs járőre bevezette a nyomozást. Az állomásfőnök és a kalauz kikérdezésével kétségtelesen meg lehetett állapítani, hogy az ablakot valóban kívülről törték be. A „W. C.” padlóján hevert a kő és a kitört ablak cserepei is. A nyomozó járőr első sorban azt igyekezett kipuhatolni, hogy a vonat elhaladásának idejében kik tartózkodtak a pályatest közelében. Puhatolás közben megtudta, hogy a kérdéses időben Nyul György felsőnyéki lakos házában babot válogattak és erre az alkalomra ott a községből nagyszámú fiatalság gyűlt össze. Nyul György háza mindössze 30—40 méter távolságra volt a vasúti pályatesttől és az ablakbedobás is e tájon történt. A járőr megállapította a jelenvoltak kilétét és azután azokat egyenként kikérdezte. A jelenvoltak egybehangzóan azt adták elő, hogy a vonat közeledésének zajára valamennyien kiszaladtak a pályatest mentén elterülő udvarra, a vonatot meg nézni. Mivel valamennyien együtt értek ki az udvarra, közöttük ifjabb Nyul György 22 éves legény is, teljesen lehetetlen, hogy valaki közülük a vonatra követ dobott volna, mert azt meg kellett volna látniok. Mivel a társaság tagjai között több komoly, az örs tagjai előtt megbízhatónak ismert ember is volt, a járőr ezt elfogadta és más irányban nyomozott, de eredményt nem tudott elérni. Az eset kiderítetlen maradt és két későbbi pótnyomozás sem járt sikerrel.

Kb. két hónap elmúltával e sorok írója Márton György törzsőrmester járőrvezetővel az örs egyik őrzőjének portyázására indult, amelybe Felsőnyék is beleesett. A felsőnyéki vasútállomásra érve, a járőr az állomás épülete előtt beszélgetésbe bocsátkozott az állomásfőnökkel. A közelben három földműves ember beszélgetett egymással. Szilágyi törzsőrmester odafülett és míg járőrvezetője az állomásfőnökkel beszélgetett, ő a földművesek beszélgetését igyekezett kihallgatni. A földművesek egyike elmondta a társainak, hogy a napokban bejött a koresmába ifjabb Nyul György és bátorságát fitogtatta. Ő félvállról odaszólt neki, hogy a vonatablak bedobásához nem kellett bátorság. Nyul elvörösödve csak annyit válaszolt, hogy: „Azért az is sikerült”.

A járőr most már újból hozzákezdett a nyomozáshoz. Kikérdezte gyanúsítottként ifjabb Nyul Györgyöt, elébe tárta a koresmában tett kijelentését. Nyul most már beismerte, hogy a vonat ablakát ő dobta be. Előadta, hogy 2—3 másodperccel megelőzte a társait és elsőnek érkezett az udvarra. A ház végénél lévő kórakásról felkapott egy ökölnyi kódarabot és azt a vontra dobta. A többiek azt nem láhtatták, mert utána érkeztek ki az udvarra.

A tamási-i kir. járásbíróóság 4 havi fogházra ítélte.

Ha a járőr az alibivizsgálatnál több hozzáértéssel és alaposan járt volna el, úgy ennek az esetnek már az első nyomozás alkalmával ki kellett volna derülnie.

A babválogatásnál jelenvoltak azt állították, hogy valamennyien egyszerre léptek az udvarra. Ha a járőr gondolkodott és a helyszínen alaposan körülnézett volna, akkor a tanuknak ezt az állítását nem fogadta volna el minden bírálat nélkül tényként. 8—10 ember egy ajtón át nem léphet egyszerre az udvarra. Feltétlenül kellett elsőnek és utolsóknak is lenni. A bemondások helytállóságát tehát kísérletekkel kellett volna ellenőrizni. Kikérdezésük után az összes tanukat be kellett volna ültetni abba a helységbe, ahol a babválogatás történt. Mindenkit arra a helyre, ahol annak idején valójában ült. Az eredeti környezetbe való visszahelyezés egyike a legjobb emlékezés-serkentő eszközöknek. Ezután le kellett volna játszani velük az udvarba való kitódulást. Ekkor minden valószínűség szerint kiderült volna, hogy a gyanúsított ment ki elsőnek és a kórakás közelségét is figyelembe véve, ideje volt a cselekmény elkövetésére, még mielőtt a többiek kiértek.

II.

Rablás kiderítése.

Beküldte: KOVÁCS SÁNDOR II. alhadnagy
(Nagybajom).

György Vendel halesősz 1931 január 30-án fél 24 órakor a Kadarkút község határában fekvő Kerék-pusztai haletetőnél levő csőszkunyhójából kilépett, mert a kutyája erősen ugatott. Ekkor valaki a sötétben rálőtt. Mindkét lábaszárát söréttalálat érte. György a nála levő golyós puskával vissza tüzelt.

Ezután látta, hogy 4 ismeretlen ember elmenekült. Menekülés közben a kunyhó felé még 4 lövést

tettek. György 31-én reggel feljelentést tett a kadarkúti őrön és azután, mivel sérülése súlyos természetű volt, Kaposvárra ment kórházba.

A kadarkúti őr legénysége Gazdag László tiszt-helyettes őrparancsnok vezetésével azonnal a helyszínére sietett és ott megtartotta a helyszíni szemlét. A kunyhó ajtójában, a földszínétől — ember magasságig — 7 sörétszem volt befürödve. A távolabbi környék átvizsgálása közben a járőr megtalálta a tettesek lábnyomait. A lábnyomokat a deres fűvön jól kilehetett venni. 6 és nem 4 embertől eredtek. A tópartján egyhelyen a lábnyomok között szétszórt halpikkelyek voltak a fűben. A járőr a lábnyomcsapást kb. 4 km távolságra követte, ekkor azonban a csapás rátért a megyei útra és többé nem lehetett felismerni. A továbbiakban a járőr január 31-én és február 1-én nyomozott, de eredményt nem tudott elérni.

Kovács alhadnagy szakasparancsnok február 12-én érkezett a kadarkúti őrre, meglepésre. A legénységgel megbeszélte a nyomozás minden részletét, majd február 14-én reggel Gazdag tiszthelyettes őrparancsnok, Orbán Ferenc tiszthelyettes őrparancsnokhelyettes, Hencz törzsőrmester és Herényányi őrmesterrel pótnyomozásra indult. Újból megtartották a helyszíni szemlét, majd elindultak azon az úton, amerre a nyomok vezettek. A megyei útra érve, Kovács alhadnagy gondolkodni kezdett. A legközelebb Kadarkút esett. Viszont Kadarkúthoz közelebb is volt halastó, így valószínűtlennek látszott, hogy kadarkúti haltolvajok távolabb eső helyre menjenek halat lopni. Ezért Kadarkútát egyelőre elejtette. A következő község Rinyakovácsi volt. Ennek a községnek a lakosságát viszont jól ismerte. Becsületes, törvénytisztelő emberek laktak a községet, akikkel a csendőrnek alig akadt dolga. Ezért egyelőre Rinyakovácsit is figyelmen kívül hagyta és a nyomozás súlyát a legtávolabb fekvő Csököly községre helyezte.

Kovács alhadnagy abból a feltevésből indult ki, hogy a tettesek ittas emberek lehettek, mert józan ember, olyan kis jelentőségű bűncselekmény miatt, mint a hallopás, nem igen nyúl löfegyverhez. A tetteseket tehát a falu mulatozó korhelyei között keresték elsősorban. Sikerült is egy 6 tagú társaságot kipuhatolni, akik a csökölyi szőlőhegyen, a hegyőr pincéjében szoktak rendszeresen borozgatni és mulatozni. A számuk is egyezett a tett színhelyéről elvezető lábnyomcsapások számával, így Kovács alhadnagy a tettességüket feltevés tárgyává tette. Bizonyítékok hiánya miatt egyelőre még nem lehetett velük szemben nyíltan felépni.

Kovács alhadnagnak eszébe jutott a „keresd a nőt“ mondás és ilyen irányban próbálkozott. Puhatolt a községben olyan nők után, akik a mulatozó férfiak társaságát szokták keresni. Nemsokára akadt is ilyen. Kovács alhadnagy ügyes fellépésével, hízélgéssel a bizalmába férközött. A nő ismerte mind a 6 gyanúsítottat. Velük szokott mulatozni ő is. Beszélgetés közben sok mindent elárult róluk. Elmondta, hogy kinek van közülük puskája, halászati eszköze és azt is, hogy ezeket kb. hol rejtgetik.

A járőr a gyanúsítottakat őrizetbe vette. Valamennyien tagadtak. Ezzel csak akkor hagytak fel, midőn a járőr a puskákat és a hálókat a megtartott házkutatások során előkerítette. Egyik háló az udvar végében álló szalmakazalba volt beépítve.

A magyar irodalom

értékeit

olvassa

Esak a jó könyv! ér pénzt!

Kérdezze meg
tőlünk ezek címeit!

Írja meg,

milyen tárgyú könyveket szeretne olvasni;

történelmi-, társadalmi regényeket, útleírásokat, regényes életrajzokat, színdarabokat, elbeszéléseket, természettudományi-, művészeti-, társadalmi-, stb. kérdésekkel foglalkozó munkákat, verseket?

Ha kívánja, örömmel segíünk azok beszerzésénél.

Válogassa olvasnivalóit!
A jó könyv jó barát!

Kovács alhadnagynak ama feltevése is helytállóan bizonyult, hogy a gyanúsítottak a cselekményüket ittas állapotban követték el. A hegyőrnél jól beboroztak és onnan indultak halat lopni.

A gyanúsítottak közül a bíróság egyet felmentett, ötöt pedig kettő és fél—három évig terjedő fegyházra ítélte. Egyikük felesége is kapott egy havi fegyházat, mert a rablásból származó halat, a származást ismerve, megsütötte és abból fogyasztott is.

Ez a nyomozás rámutat a lábnyomok jelentőségére, továbbá arra, hogy gondolatmunkával hogyan lehet a nyomozás súlyterületét helyesen megválasztani. Régi igazság az is, hogy a nőnek nagy szerepe van a bűnözésben. Hol mint tettessel, felbujtóval, bűnséggel találkozunk vele, hol miatta, vele vagy segítségével bűnöznek. De ha a nő közvetlenül nincsen is érintve valamely bűncselekménynél, mint ennél az esetenél is, a bűnözőhöz való kapcsolatait lehet ügyesen kiaknázni. Ebből a szempontból különösen a bűnöző szeretője igen fontos. Elhanyagoltság, féltékenység, mellőzés, bosszú sok nyomozást segítették már a sikerhez.

III.

Rablás kísérletének nyomozása.

Beküldte: SZILÁGYI FERENC tiszthelyettes (Inke).

1938 január 15-én 19 és 20 óra közötti időben Veres Györgyné Kovácshidai asszonyt a Kovácshida és Drávaszerdahely községek között elvezető úton ismeretlen férfi megtámadta, vele dulakodott és a műút árkába rántotta. Dulakodás közben a támadó a sértetten levő bőrkabát zsebébe nyulált és saját nyak-sáljával igyekezett a sértettnek a száját betömni. A gyanúsított a rablást nem tudta befejezni, mert a sértettel volt 4 éves kisleánykája is, aki hangosan jajveszékelt, a sértettnek is sikerült néhányszor segítségért kiáltania s így a támadó attól tartva, hogy a 4—500 méterre levő községek egyikéből emberek jöhetnek a megtámadott segítségére, felkapott kerékpárjára és Drávaszerdahely község irányába elment. A sértettől nem vett el semmit, ellenben nyak-sálját és kesztyűjét a helyszínen felejtette. Ezeket a sértett magához vette és átadta a nyomozó járőrnek, melynek tagjai Szilágyi Ferenc törzsőrmester v. drávaszabolcsi őrsparancsnok és Blézer Ádám próbaesendőr voltak.

A nyomozás megkezdésekor a sértett ágyban fekvő beteg volt részben a kiállott izgalmaktól, részben pedig azért, mert dulakodás közben támadója úgy a lábára lépett, hogy nem tudott ráállni. Így az asszony a helyszínt se tudta a járőrnek megmutatni. Ennek nem volt különösebb jelentősége. A bűncselekmény elkövetése előtt és azóta is állandóan szakadt az eső, úgy hogy a helyszínen úgy sem lehetett volna nyomokat találni.

A járőrvezető abból a tényből, hogy a támadó kerékpáron volt, arra következtetett, hogy csakis valamelyik környékbéli műút-menti községből származhatott, mivel az akkori esőben a bekötő földutak kerékpáros számára teljesen járhatatlanok voltak. Mivel a tettes a tett színhelyétől Drávaszerdahely irányába menekült el, elsősorban a Drávaszerdahelytől nyugat felé elhúzódó és Sellye felé vezető műút mellett fekvő községekre gondolt. Aznap Siklóson heti-

vásár volt és így a járőrvezető a tettest elsősorban a hetivásáron megfordultak között vélte kereshetni. A sál és a kesztyű, valamint a sértettől kapott igen pontos és használható személyleírás birtokában a járőr sorra vette a kérdéses községeket, valamint az utak mentén levő házakat és kocszmákat és a sál és kesztyű felmutatásával igyekezett a gyanúsítható személy kilétét megállapítani. A járőr már vagy 15 különböző helyen érdeklődött eredménytelenül, midőn az egyik harkányi kocszmába jutott. Itt megtudta, hogy a rablási kísérlet előtt kb. 30—40 perccel egy vajszlói tojásszedő kocsis hagyta el kerékpáron a kocszmát, akire a sértett által szolgáltatott személyleírás pontosan ráillett.

A járőr a következő vonattal Vajszlóra utazott, ott az ottani tojásgyűjtő vállalat összes alkalmazottait kikérdezte, a kesztyűt és a sált is felmutatta nekik, de eredményt elérnie nem sikerült. A járőrvezető most már a vállalat régebbi és időközben a szolgálatból kilépett alkalmazottai után érdeklődött. Így jutott el Száraz József vajszlói lakos személyéhez, aki büntetett előéletű volt és a vállalatot is különböző szabálytalanságok miatt bocsátották el néhány hónappal azelőtt. A rablótámadóról kapott személyleírás teljesen ráillett erre az emberre. A járőr felkereste a lakásán és felmutatta neki a sált és a kesztyűt. Magának ismerte el. Ezután a járőr a rablás idejére vonatkozó alibijét kezdte firtatni. Száraz zavarba jött és a rablási kísérlet elkövetését a sértett által előadottak szerint beismerte. Elmondta, hogy Siklóson járt a hetivásáron, ahol már ivott. Hazafelé menet betért a kérdéses harkányi kocszmába és ott újból 6 deciliter bort fogyasztott. A kocszmából Kovácshidán keresztül Vajszló felé tartott a kerékpárján, meglehetősen ittas állapotban. Midőn az egyedül haladó jól öltözött asszonyt megpillantotta, úgy vélte, hogy nagyobb összeg lehet nála és ezt könnyűszerrel, egy kis megijesztés árán megszerezheti. Ezért követte el a cselekményét. Védelmére ittasságát hozta fel.

A pécsi kir. törvényszék rablás kísérlete miatt 3 évi fegyházra ítélte.

A nyomozó járőr itt az eredményt a helyes következtetésnek, a sértettől kapott jó személyleírásnak, továbbá gyors, céltudatos és fáradságot nem ismerő buzgóságának köszönhet.

Első látszatra azt gondolná az ember, hogy a tettes által a helyszínen hagyott tárgyak már önmagukban is sikerhez segítik a nyomozást. Hogy ez nem mindig van így, azt ez az eset bizonyítja, ahol a nyomozó járőr a visszahagyott sálnak és kesztyűnek tulajdonképpen semmi hasznát sem vette. A visszahagyott tárgyaknak akkor van nagy jelentőségük, ha azoknak valami sajátosságuk van. Itt a kesztyű és a sál olyan megszokott darabok voltak, amelyeket a környék lakossága általánosan viselni szokott és ezért a tanuk, akiknek járőr ezeket felmutatta, nem is tudtak a tárgyak tulajdonosára következtetni.

Ki tudta?

A puská elcsattantó készülékének részei: 1. Billentyű. 2. Végtámszegek. 3., 4., 5., 6. Elcsattantó emeltyű-csap, rugó és szeg. 7. Biztosító támszeg. 8. Kivető. 9. Kivető szeg. 10. Kivető dúc. 11. Biztosító toldat. 12. Ütőszeg nöcsavar szárnya.

Levél a szerkesztőhöz.

Nagyságos Őrnagy Úr! 40 évet meghaladó tényleges katonai és csendőrségi szolgálat után, 1940. évi március 1-ével nyugállományba helyeztettem. Engedje meg, hogy néhány szóval a Csendőrségi Lapokban vehessek búcsút a testülettől.

Hosszú csendőrségi pályafutásom alatt különböző szolgálati beosztásokban a rám háruló feladatokat mindig csüggedés nélkül, kedvvel teljesítettem. Elkéseredve sohasem voltam. Kérelmem volt a legkevesebb. Rábízta sorsomat a mindenható Gondviselésre.

Az alárendeltjeimet is ilyen értelemben neveltem. A fázasztó szolgálatok után szükséges szórakozásokból annyit engedtem meg magamnak, amennyit jó példával az alárendeltjeimnek is megengedhettem.

Emelt fővel merek találkozni volt tiszti előjáróimmal és feljebbvalóimmal, valamint volt alárendeltjeimmel és ismerős bajtársaimmal, mert tudtommal senkinek kellemetlenséget és viselkedéssel előjáróimnak felesleges munkát és bosszankodást nem okoztam.

Amikor a közmegebecsülésnek örvendő csendőrségi testülettől, — mely boldog család megalapozását és öreg napjaimra is nyugodt megélhetést biztosított, — megválok és búcsúzom, kérek, kedves bajtársak, ti is ragaszkodjatok testületünkhöz és előjáróitokhoz. Becsüljétek és szeressétek egymást. Legyetek megállapodottak, mert csak így tudtok nyugodt és eredményes szolgálatot teljesíteni s ezzel Hazánk boldogulását elősegíteni.

A polgári ruhát felöltve, csak félpolgár leszek, mert fogadom, hogy bensőmben a Gondviselés által rám kimért ideig, továbbra is csendőr maradok.

Nem mulaszthattam el, hogy a hűséges bajtársától, a volt lovamtól: „Gergyé”-től külön is búcsút ne vegyek, reá is szeretettel gondolok mindig. Budapest, 1940 március 11. Csepi Kálmán ny. alhdgy.

HIREK

TÉNYLEGES ALLOMANYÚ TISZTI ÉS LEGÉNYSÉGI ELŐFIZETŐINK részére mai számunkhoz csatoltuk az 1940. évi csendőrségi zsebkönyv kiegészítésére készült pótlékokat.

A Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetemen ez évben is megtartották a büntetőjogi továbbképző tanfolyamot, amelyen március 12-én *Láday István Őrnagy*, a csendőrtiszti tanfolyamok tanára tartott nagyszerű előadást, a szabotázs (munkagátlás) büntetőjogi és nyomozástani vonatkozásairól. A nagyszámú hallgatóság soraiban megjelent *dr. Ambrózy Árpád hadbíró-tábornok* vezetésével a Budapesten állomásozó honvéd hadbírói kar, úgyszólván teljes számban, a csendőrtisztikar igen nagy számban, a rendőrség tisztikarának és detektívtestületének képviselői, a tiszti tanfolyam hallgatói és egyetemi hallgatók. Az előadáshoz Angyal Pál dr. egyetemi tanár fűzött nagyértékű megjegyzéseket. Legközelebb közölni fogjuk az előadás főbb részeit.

NAGY KÁROLY és VASVÁRY MIKLÓS új és használt írógépek
Nádor-utca 30.
Távbeszélő: 126 - 243.

ÚJ TÉRKÉPEK

Irodák, autósok, csendőrség, katonák számára
KÓKAI LAJOS-nál Budapest, IV., Kamermayer-utca 3.
A. M. Kir. Honvéd Térképészeti Távközvetítő: 189-444 és 189-464.
Intézet főbizománya. Áttekintő-lap, szakárjegyzék ingyen!

Új és újjáépített írógépek legolcsóbban, kedvező hordozható és irodai írógépek fizetési feltételekkel
Ifj. Horváth Lászlónál, Budapest, VII., Wesselényi-u. 49.
Telefon: 131-632.

BARNA ANDOR

látzserspecialista, optikai és fotoszaküzlete. A m. kir. Honvédség, OTBA, MABI, Posta, HÉV szerződéses szállítója, Budapest, VI., Andrásy-út 26. — Telefon: 316-546.
(Az „Opera” kávéház mellett.) A testület tagjainak 10% engedmény. Vidékieknek készséggel küld árajánlatot.

„ELKA” lakberendezési vállalat,
KASSA, FŐ-UTCA 94. JÓ MINŐSÉGŰ BÚTOROK SZOLID ÁRAK MELLETT RÉSZLETRE IS.
Raktáron állandóan 30 berendezett szoba.

A Földvidék legnagyobb és legolcsóbb cipő- és harisnya beszerzési forrása

CIKTA
KASSA, Fő-utca 33.

Lábapolási osztály, harisnya javítás, cipőjavítás

G A A R KENYÉRGYÁR,
KERESZTÉNY CÉG. U N G V Á R.

Kaszakovszky J. Minden e szakmába vágó munkát készít és javít. Tűzoltói övek és sportcikkek állandó raktára
KASSA, APÁCA-UTCA 2. SZ.
SZÍJGYÁRTÓ, NYERGES és BÖRÖNDÖS

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

A CSENDŐRSÉGI GYÓGYHÁZAK MEGNYITÁSA. A balatonfüredi és hévízszentandrásai csendőrségi gyógyház május 2-án megnyílik. A beutalásokra nézve a folyó évi március 1. és 15-i Cs. K.-ben közzétett erre vonatkozó rendeletek irányadók. A Cserba terhére csupán a májusi és szeptemberi gyógyidőszakokra lehet beutalást kérni. Eziránti kérvényeket legkésőbb április 3-ig a HM. úrnak (20. osztály) kell előterjeszteni.

A Magyar Katonai Írók Köre március 13-án rendes tagjainak részvételével tartott ülésen vitéz Szinay Béla ny. altábornagyot, a m. kir. csendőrség volt felügyelőjét választotta új elnökéül. Doberdói Bánlakai József altábornagy, a Kör eddigi elnöke ugyanis nagy fontosságú munkájának, a magyar nemzet történelmének megírásával annyira le van kötve, hogy elnöki tisztet ellátni nem tudja, ezért régebben kijelentett lemondásának elfogadását kérte. Az ülésen a kör tagjai őszinte sajnálatának de Sgardelli Caesar ny. alezredes, főtitkár adott kifejezést, aki megemlékezett arról, hogy Bánlakai altábornagy a kör alapító tagjai közé tartozott s közel 10 éven át volt annak elnöke. Arcképét a kör megfesteti. Ezután vitéz Szurmay Sándor ny. gy. tábornok, volt honvédelmi miniszter és Pávai Mátyás Sándor ny. altábornagy felszólalásai után az ülés egyhangú felkiáltással megválasztotta az új elnököt. Vitéz Szinay altábornagy az egyöntetű bizalmat megköszönve, az elnöki tisztet elfogadta. Ezután a tagválasztó ülés következett, melyen dr. vitéz Gereöffy Géza őrnagyot rendes tagul megválasztották.

Az űrsparanesnok-iskola március 15-én szép ünnepséget rendezett a következő műsorral: *Hiszkegy.* Előadta az iskola 60 tagú énekkara. *1848 március 15.* Ismertette Békefi József tőrm. *Végváry: „Eredj, ha tudsz...”* c. versét Borszéki Antal eső. szavalta. *Kuruc dalok.* Tárogatón előadta: Koronkai József tőrm. *Hazaflás énekszámokat* adott elő az énekkar, majd *1939 március 15-ről* beszélt Szabó Bálint tőrm. *Gyula diák: „Emlékezetek”* c. költeményét Csattó Dezső őrm. szavalta. *A jövő március.* Előadta Szabó Dezső eső. *Katona nótákat* tárogatózott Koronkai József tőrm. Az ünnepély a Himnusz elénekülésével záródott.

Csendőregény lefegyverzése. A tápiószzelei űrs állományába tartozó Sütő Imre prb. csendőrt szolgálaton kívül március 17-én este a község utcáján Kósa Imre ottan lakos felvilágosítást kérő szavakkal megszólította. Sütő prb. csendőr Kósa felé fordult és eközben annak öccse, Kósa Mátyás huszár Sütő prb. csendőrt hátulról észrevétlenül megközelítette és kardját minden szó nélkül kirántotta. Sütő prb. csendőr Kósa huszártól kardját visszavette. Időközben a helyszínre érkezett csendőrfőnök Kósa huszár cselekménye miatt őrizetbe vette.

Elfogott egyén szökése. A németbolyi űrs egyik járőrnek őrizetben volt és pénzhamisítás miatt elfogott Gyurák Mihály versendi lakos március 25-én a németbolyi község háza W. C. ablakán keresztül megszökött. A szökevény kézrekerítésére a szükséges intézkedéseket az űrs megtette.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. *A kassai VIII. kerületben:* Balázs György törzsőrmester 1 P 05 f., Pinczés Ferenc csendőr 1 P 05 f., Török Bertalan csendőr 50 f., Pócsi József prb. csendőr 50 f., Nagy Kálmán őrmester 1 P 08 f., Darvas Sándor őrmester 1 P 01 f., Tamás János őrmester 1 P 01 f., Szabó Lajos őrmester 10 P, Garamvölgyi Jenő csendőr 10 P, Varga Pál őrmester 93 f., Dudás István csendőr 93 f., Török István őrmester 1 P 39 f., Koppányi Bertalan őrmester 1 P 38 f., Gonda Joachim törzsőrmester 2 P 90 f., Fekete Simon prb. csendőr 2 P 90 f. tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A felajánlott összegeket a honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőrségi Közlöny 6. szám. Szabályrendeletek. CSERBA szolgáltatásaira igényjogosult gyermekek üdültetése Balaton-szabadiban. Tényleges állományú csendőraltisztek gyermekei-

Törvények és Rendeletek gyűjteménye

Nélkülözhetetlen törvénygyűjtemény a csendőrség részére!
Ára 8/80 pengő.

Megrendelhető kizárólag a
MARTINEUM
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
SZOMBATHELYEN.

BERTALANNÉ

KERESZTÉNYBÚTORSZALON

Hálóok, ebédlők, kombinált szobák, konyhák, előszobák, kárpitos különlegességek. FIZETÉSI KEDVEZMÉNYEK!
A BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA

Budapest, Rákóczi-út 82. L. em. Telefon: 140-999. Díjtalan árajánlat

Rheinmetall

írógépek
vezérképviselete:

STRUBE REZSŐ

BUDAPEST, VI, ker.,
VILMOS CS.-ÚT 15/a.
TELEFON: 114-142.

M. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Lampart a fürdőszobában...

tisztaság — kényelem — egészség

Lampart

fürdőgarnitúra

(fürdőkádb és kályha)

vízvezeték nélkül — szerelés nélkül
bárhova felállítva 40 perc alatt 4-5 kg.
fával tökéletes, kellemes fürdőt nyújt.

Kényelmes részletfizetés! — Kérjen díjtalan ismertetőt.

... konyhában is Lampart

Jelentős megtakarítást ér el, ha konyhájában

Lampart-Celus

zománcozott folytonéghő takaréktűzhelyet használ.

Hazai barna szénrel és fával tüzelhető.

Forgalomba hozza:

LAMPART GYÁRTMÁNYOK ELADÁSA KFT.
BPEST, VII., ERZSÉBET-KRT. 19. III. 20.

Kényelmes részletfizetés! — Kérjen díjtalan ismertetőt.

letben *Deák Kálmán* híradó törzsrőmester ideiglenes híradó őrsparancsnokká; a pécsi IV. kerületben *Kovács Péter*, *Nagy Sándor I.* és *Papp Kálmán* törzsrőmester v. ideiglenes őrsparancsnokká kineveztetett.

Eljegyzés. *Zajzon Jenő* főhadnagy eljegyezte *Molnár Livia* úrhölgyet Budapesten.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben *Csontos András* őrmester *Török Erzsébet-Margittal* Mezőberényben, *Tőke István* csendőr *Ast Gizellával* Magyarszentivánon, a kassai VIII. kerületben: *Nagy Sándor V.* törzsrőmester *Kutassy Irénnel* Alsóságon, *Asztalos József* törzsrőmester v. Pályka *Margit-Jolánnal* Gyüreen, *B. Vas Károly* törzsrőmester *Veres Erzsébettel* Fábánházán.

Született. A budapesti I. kerületben: *Boros Miklós* szv. tiszthelyettes feleségének *Zsuzsanna-Anna* leánya, *Pap Jenő* tiszthelyettes feleségének *Gábrriel-Mária* leánya, *Lakatos Dániel* tiszthelyettes feleségének *Dániel-Sándor* fia; a szombathelyi III. kerületben: *Módos István* törzsrőmester feleségének *István-Attila* fia, *Szecsődi István* törzsrőmester feleségének *Iren-Mária* leánya, a pécsi IV. kerületben: *Igali Ferenc* tiszthelyettes feleségének *Edit-Katalin* leánya, *Noé János* őrmester feleségének *Edit-Veronika* leánya, *Kecskés János* törzsrőmester feleségének *Edit-Mária* leánya; a szegedi V. kerületben: *Szalai József I.* törzsrőmester feleségének *József-János* fia; a miskolci VII. kerületben: *Balogh István* tiszthelyettes feleségének *István* fia, *Ligetes János* tiszthelyettes feleségének *Katalin-Magdolna* leánya, *Biró István* fegyverszaki törzsrőmester feleségének *László* fia, *Polgár Lajos* őrmester feleségének *Lajos-Gyula* fia; a kassai VIII. kerületben: *Kocsis Bertalan* tiszthelyettes feleségének *Tibor-László* fia, *Karácson Tódor* törzsrőmester feleségének *Erzsébet-Sarolta* leánya.

Halálozás. *Oláh Orbán* őrmester Budapesten, *Galambos János* őrmester *Zoltán-Endre* nevű gyermeke Szombathelyen, *Kecskés János* törzsrőmester Pécsen, *Barabás Pál* ny. törzsrőmester Dunaszentgyörgyön, *Tóth Antal* ny. tiszthelyettes Hódmezővásárhelyen, *Zsellér Pál* ny. tiszthelyettes Hódmezővásárhelyen, *Simon György* szv. alhadnagy felesége február 21-én, *Simon György* szv. alhadnagy február 28-án Miskolcon, *Kovács Ferenc III.* csendőr Nagyszőlősen meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átsziszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan, vagy névtelen kézírral nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda a velünk kötött szerződésben megjelölt árszabadszerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem

BUTOR

kombináltak, hálók, recamiérgarnitúrák, konyhák, előszobabutorok állandóan raktáron. Tervek szerinti készíti:

Ifj. Panucza György
tervező, iparművész, műasztalos
Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 6. sz.

Legjobb, legmegbízhatóbb beszerzési forrás

Női - Férfi - bébi fehérnemű és menyasszonyi kelengyékben

Mahunka Ferenc

V., Erzsébet-tér 2. Tel.: 387-115.

AZ ETERNA-ÓRA

olyan, mint a katona,
teljesen megbízható,
pontos és kitartó.
Világmárka 1856 óta.

Standard Villamossági R. T.

Távbeszélő-távíró- és rádióberendezések gyára
BUDAPEST, XI., FEHÉRVÁRI-ÚT 70. TEL. 257-257 sorozat

„TIGRIS” fehérneműipar

BUDAPEST, V., Bálvány-u. 18. Telefon: 111-132.
SZÜCS MÁRTA

Honvéd kincstári szállító

Gyűjtőforgalom. Szállítás. Vámolás. Beraktározás. Lombardozás.

BORON TRANSPORT Compagnie
nemzetközi és tengerentúli szállítmányozás.

MÁV. belsőldi áruszállítási ügynöksége. Baross Szövetség tagja
Hajózási képviselő.

Központi iroda: Budapest, V., Szil. István-kt 4. Tel.: 114-285, 122-124. Távirat: Woldep

Gallicza Gyula

írógép üzeme

Budapest, V., Zrinyi-utca 16. Tel.: 127-637.

Az összes rendszerű írógépek, kedvező
fizetési feltételek mellett is.

jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem trunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkeszti üzenetben, hanem a Csendőrlexikon rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, a nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. (Teljes név, rendfokozat, régi és új állomáshely.)

Nyírség. Nem ismerünk olyan jogszabályt, amely megtiltana, hogy vasút mentén elterülő földben a tulajdonos 20 méter távolságon belül erdőt vagy gyümölcsösöt létesíthesen vagy kalászos terményt vethessen. A kisajátításról szóló 1881:XLII. t.-c., valamint a 71.077/1903. K. M. és az 58.306/1925. K. M. számú rendeletek csak a vasúti vonalak mentén való építkezéseket szabályozzák tűzbiztonsági szempontból. A tűzrendészet szabályozásáról szóló 180.000/1936. B. M. számú rendelet 126. §. 4. bekezdése csak azt rendeli, hogy mezőgazdasági terményt vasúttól legalább 100 m-re kell elhelyezni, ugyanennek a rendeletnek a 127. §-a pedig a mezőgazdasági terményeknek a vasútvonal közelében való learatását, el-

helyezését és elhordását szabályozza. Küldje be nekünk a vasútigazgatóság felhívását, ha meglátjuk, hogy milyen jogszabályra hivatkozik, talán részletesebb felvilágosítást tudunk adni.

Hármashatár. Ilyet se hallottunk még, hogy valaki a lovát magával viszi a koresmába és ott pálinkás kenyérral etesse. Hogy engedte meg a koresmáros? Hát erre aztán tényleg nincsen rendelet. Jelentsék fel a koresmáros közti tisztaság elleni kihágás miatt, valószínűleg meg fogják büntetni.

Erdély 40. l. A névátruházás csak az igazságügyminiszter engedélyével lehetséges, de ki van zárva, hogy az engedélyt megkapja. Ha a férfi elvállik és a nőt, akitől a gyermeke született, nőül veszi, ezzel a gyermek törvényessé válik és természetesen örököl is. Az anyakönyvet kiigazítják s a kivonatban csak a kiigazított szöveget tüntetik fel, vagyis ilyenkor a gyermek törvényesként szerepel. Hogy egy házasság felbontásához mennyi idő szükséges, azt nem lehet megmondani, mert ez sok mindentől, elsősorban a bíróság ügyforgalmától, a kereset jogalapjától és a perbeli felek magatartásától függ. A közös megegyezéssel való elválást a magyar jog nem ismeri; a házasságot a bíróság csak a törvényben meghatározott bontó okok valamelyikének fennforgása esetében bonthatja fel.

Sürgős. Gémesi Lipót csendőr címe: Váchartyán. Csendőr örs.

Kínese. Elgondolása szerint a kérdés semmiesetre sem oldható meg. Kettőjük boldog jövőjét kölcsönös megegyezéssel kettőjüknek kell eldönteniök. Van idő erre, hiszen még a kérvény benyújtásáig is hosszú idő áll rendelkezésükre. A helybeli róm. kath. lelkész felvilágosítását — teljes bizalommal — kérje ki. Igéretet persze se erre, se arra addig ne tegyen, amíg nőülés iránti kérelmét el nem fogadták.

Sz. I. ny. törzsörmeister, Csepel. Nem újította meg kellő időben az előfizetést, azért nem kapta meg a lapot. A hiányzó számot pótoltuk.

Szegédoktató. Előreláthatólag még ebben az évben megjelenik a Szolg. Szab. II. Rész. Ott megtalálja. Addig a szükség sze-

Varga Sándor

KERÉKPÁR RAKTÁRA ÉS JAVÍTÓÜZEME,
BEREGSZÁSZ, Árpád-utca 4.
ZSEBLÁMPA ELEMÉK.

BARNA BÉLA

elektrotechnikai és rádió vállalata
UNGVÁR,
Nagyhid-utca 7. Tel. 11.

foto Schreier Bp. 639.

DEICHSEL
gázmotorok

BUDAPEST
Váci-út 98. T. *29-89-96.

Külföldi testvérvállalatok: Hindenburg 0/5, Witkowitz (Németország.)

Alfa

Separator r. t.

Tejgazdasági,
mezőgazdasági
és hűtőgépek
gyára

**BUDAPEST XI.,
Csurgói-utca 15.**

TELEFON: 258-824*

rint a parancsnok szabályozza az iskola szolgálatvezetőjének munkakörét.

Mátra. Csak az A. mintájú igényjogosultsági igazolványt kaphatja meg, mert a B. mintájú a középiskola IV. osztályának elvégzéséhez van kötve. Olvassa el lapunk 1939. évfolyamának 393. oldalán „A munka nemesít” és a 760. oldalán „Madar” jeligés üzenetünket.

Utazás. Az 1939. évi 14. számú Cs. K.-ben közzétett 81.257/eln. 20. 1939. számú H. K. rendelettel rendszeresített szabadságolási igazolvány gyorsvonatra nem használható. Kitűnik ez az E-26. jelzetű Katonadíjzabás C. fej. II. 2. pontjából.

Erdély. 1. A fogházban levő legénységre a Cs.-20. Határozványok 29/d. pontja vonatkoztatható. Ezekre a 31. pont nem vonatkozik. 2. A felállítás helye és ideje még bizonytalan.

28-as. Lakáspénzét az után az állomáshely után állapítják meg, ahonnan nyugállományba ment. Ha ettől számítva egy éven belül átköltözködik, az átköltözködési átalányra is igénye van.

Igazság. 1. Ideiglenesen vezényelt legénység a Cs.-20. Határozványok 26. pontja értelmében 20%-kal felemelt napibététet fizet. Ha a közzéadók az ilyen vezényeltet nem látja el táskaelelemmel a külszolgálatok alkalmával, méltányos a napibétét visszatérítése, feltéve, hogy az illető távollétéről a közzéadók tud és étkezést a részére nem készít. Olvassa el lapunk 1939. évfolyamának 427. oldalán „Igazság” jeligés üzenetünket. 2. Kérdés, hogy hogyan szolt a parancs. Valószínűnek tartjuk, hogy ideiglenes vezénylésről van szó. Ebben az esetben vezényeltetési pótdíjat kap.

Sebb jövőt. Beszámít a honvédségnél töltött idő is. Olvassa el a Szut. 21. pontját. A megszakítás nem képez akadályt.

L. L. alhdgy. A lapot nem küldhetjük más címére.

1909. Nem ajánljuk, hogy kérje, mert eredményre nincs kilátás. Minthogy tartósan a honvédséghez van vezényelve, a szolgálati távollétek idejére felszámítható költségekre nézve a honvédségnél érvényben levő rendelkezések irányadók Önre is.

K. L., Lakihegy. Két Székely Gerzont tartanak nyilván. Az egyik ny. thts., Fehérgyarmaton lakik, a másik ny. őrm., lakik Lakócsán.

Benedek. Azt írja, hogy nősülési kérvénye beadása óta meghalt a félárva arájának anyja is s így teljesen egyedül maradt. Ha más megbízható támasza sincs az arának (pl. vele

lakó nagyszülő, nagynéni stb.), erre a rendkívül méltánylást érdemlő esetre tekintettel kérheti a kerületi parancsnokságtól a nősülési engedély soronkívüli kiadását. A kérvényhez az ara viszonyait tanúsító helyhatósági igazolványt csatolhat.

Sió-Sárvíz. Nem kell.

Hazaszerető. Az 1939. évi 81.132/eln. 20.—1939. számú H. M. rendelet 24. pontja értelmében az ideiglenes szolgálatra alkalmazottak az alkalmaztatásuk ideje alatt az A.—57. nősülési szabályzathoz kiadott 1. sz. Függelék 4. §-ában foglaltak szerint nősülhetnek, ha egyébként az ara az 5. §. 18. pont a)—e) alpontjaiban felsorolt feltételeknek megfelel. Hogy számíthat-e ténylegesítésre, azt nem tudjuk megmondani. Bizonytalan dolog az, ne építsen rá. Jelenlegi minőségében nem léphet elő.

Kenderes. A származás igazolására szolgáló okmányok csak azzal a feltétellel illetégmentesek, hogy azokat más célra nem használják fel. Ha tehát a nősülési kérvényéhez akar ilyen okmányt csatolni, a megfelelő okmánybélyeggel el kell látnia. L. a 21/1939. Cs. K.-höz mellékelt 7720/1939. M. E. számú rendelet 68. §-át.

119.436. A gyermekek nem tekinthetők magyar állampolgároknak, mert mint törvénytelenek, anyjuk állampolgárságához igazodnak. Azt pedig nem értjük, hogy törvénytelen létükre hogyan viselhetik az atyjuk nevét. Az anyakönyvi utasítás erre nem nyújt módot. A koresma-jog elnyerésére nézve forduljanak felvilágosításért a pénzügyigazgatósághoz. Nyilvánvaló azonban, hogy amíg idegen állampolgárok, ilyen jogot nem kaphatnak.

K. I. szv. alhdgy. Kívánjuk, hogy igen sokáig öröme teljessék még benne. Rászolgált.

Keekemét. Olvassa el mult számunk 207. oldalán „Jásák. Jutas. Tisztelgés.” jeligés üzenetünket.

Kárpátalja. Amikor a székely hadosztály 1919-ben a harcát vívta Erdélyért, a világháború már befejeződött. Az akkor szerzett érdemekért háborús kitüntetés, sebesülésért pedig a sebesülési érem a harcoló katonáknak sem volt már odaítélhető, annál kevésbbé polgári egyéneknek.

T. I. Nagyon bizonytalan vagyok ez, hiszen a csendőrt többször is áthelyezhetik. Mi lesz akkor az állásához kötött feleséggel? Állandó különélés nem lehet a célja, rosszra is vezet az ilyesmi. Ha a feleség állásban marad, természetesen kapja a fizetését, de a lakáspénzének csak a felét, ha pedig a férj lakáspénze kisebb, mint a feleségé, akkor a férj kapja a fél lakáspénzét, a feleség pedig az egészet. A házasságkötés után a feleség keresetét be kell jelenteni a gazdasági hivatal-

DOXA A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.
ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

SCHMIDT GYULA

EZÜSTÁRÚGYÁR udvari szállító,

Budapest, VII., Nyár-utca 13.
Alapítva 1882.

Telefon: 140-135.
A m. kir. Honvédség szállítója.

DÓCZY DEZSŐ

Írodagépjavító üzeme
számológép specialista

BUDAPEST, V., Bálvány-u. 3. Tel. 183-787.

Új és használt írógépek raktáron. Csendőrség tagjainak 10% engedmény.

Vászon, fehérnemű,
kelengye legjobban

Mössmer-nél

IV. Váci-utca 1, Távbeszélő; 388-132.

SCHMIDT M.

BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 5.

Szűlgyártó, nyerges, bőröndös.

Készít, kocsizó és lovagló szerszámokat, bőrönd és finom bőrúrkat, vadász és sportcikket.

NŐI RUHÁK és KABÁTOK

készen, szalon kivitelben ó havi hitelre is

Árvai József-cégnél,

BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-UTCA 1/b. Távbesz.: 140-655.

Baross-szövetség ezüst érmével kitüntetve.

Gór Nagy Illés

CSŐ és FÉMBUTOR ÜZEME

Budapest, X., Ceglédi-u. 15. távb.: 348-193.

nak. A nyugdíjigényt az állami szolgálatban álló feleség is 9 év, 6 hó és 1 nap tényleges szolgálat után szerzi meg, ha szolgálatképtelenségét betegség stb. miatt megállapítják.

Udvard. A Háborús Emlékérem megszerzésére nézve olvassa el lapunk 1939. évi évfolyamának 243. oldalán „Hadiárva” és 835. oldalán „Abaújszántó” jelígis üzenetünket. A kérvényt a kerületi parancsnoksághoz kell felterjeszteni.

Losonc és S. L. Egyikük sem ismeri a Szut. 257. pontját, mert bizony a kérdésre ott a felelet! Nem árt tehát télen sem a korábbi kelés, ha rövid a nap a tanulásra.

35.452. Úgy látszik, hogy elsiette a dolgot. Az ideiglenes szolgálatra alkalmazott nyugállományú csendőregyének ténylegesítése sok mindentől függ és igen bizonytalan. A vonatkozó rendelkezés is csak azt mondja, hogy egy hónap leteltével kérni lehet a ténylegesítést, de hogy megtörténik-e ez, azt a rendelet sem biztosíthatja senki részére. A feltételeket minden kérelmezőnél külön-külön bírálják el, véleményt mi sem mondhatunk.

Rádió. 1. Jelenlegi ideiglenes szolgálata nem olyan jellegű, hogy a kérdéses szempontból figyelembevehető lenne. 2. Ezt nem lehet. 3. Hiányos adatok. Ismétlje meg a kérdést és írja meg azt is, hogy igényjogosultsági igazolvány alapján jutott-e be az illető új állásába s mennyi javadalmazást kap ott.

Beregszász. A tartalékos tisztnek csakis a tényleges szolgálat ideje alatt tarthatják és viselhetik a szolgálati pisztolyukat hatósági engedély nélkül. Mihelyt a nem tényleges állományba kerülnek, mindenféle lőfegyverhez — tehát volt szolgálati pisztolyukhoz is — rendes hatósági engedélyre van szükségük. Lásd a Lexikon-rovatunkat is.

K. I., Celldömök. A lakások és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó 550/1940. M. E. számú rendelet 1. §. 2. bekezdéséből megállapíthatólag a lakbér emelése hatálytalan. Ugyanennek a rendeletnek a 3. bekezdése azonban módot nyújt az emelésre, ha valóban alacsonyabb a bér, mint a városrész hasonló házaiban s ezt hiteltérdelemmel bizonyítja.

L. I., Királymező. A kérdezett cím nem található.

H. B. Budapest. Antalfi (azelőtt Gyuk) Nándor ny. ezredes 1937-ben meghalt.

33.333. A kevés szolgálati idővel rendelkező csendőrt nem végleges, hanem időleges nyugállományba helyezik annyi időre, amennyit a valóságban szolgált. Újból nem vizsgálják felül és nem veszik vissza. Amikor lejár az időleges nyugállomány ideje, megszűnik a nyugdíja is.

Arad. Lexikonban felelünk.

IFI. KELE LÁSZLÓ író-számológép javítóüzeme,
Budapest, VI., Hajós-u. 26/b.
Telefon: 117-814.
Új és használt írógépek és számológépek eladása.
Javítás, karbantartás és irodagép-kellékek raktára.
Vétel-csere.

PAOR IMRE

autógumi körvulkanizáló üzem
Budapest, II., Fő-utca 45-47. sz.
TÁVBESZÉLŐ: 152-151. SZÁM.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-lér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.
Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyen ruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

KOCSIS KÁLMÁN
írógép és irodacikk szaküzlet

Budapest, XI. Horthy Miklós körtér 8.
(Verpeléti út sarok) Távbeszélő: 26-86-37. szám

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Fényképpályázatunk állandó!

Volóc. Az időjárás elvette a kép alkalmosságát, de eltettük, talán jövőre jó lesz.

Csillag. Felhasználni nem tudjuk, mert a másolatok részben foltosak, részben felső sarkaikban elégettek. Jó gépe van, érzeke is jó, több figyelemmel hasznos képeket fog csinálni. Várjuk!

77.777. Annyira a szerző személyes vonatkozású mondanivalói, hogy nem adhatunk helyet azoknak. Azért megmondhatjuk, hogy az „Ősz” című nagyon szép.

Herédi csendőr, Tiba. Igen sok hasonló tárgyú képünk van elfogadva, nem tudjuk, sorra kerülhet-e még. Más képekkel szívesen látjuk és várjuk.

Mokra. A képek nem élesek, nem közölhetők.

Hoverla. Szép gondolatok szép sorokban, de ez még nem alkalmas közlésre.

Piros, fehér, zöld. Úgyes dolog, de lefényképezve visszaadni nem lehet, ezért nem használhatjuk. A háborús emlékéremről következő számunkban kapnak üzenetet.

Sz. J., Ungvár. Úgyesen megírta, de mégsem szoríthatunk helyet neki, mert nem elég érdekes és tanulságos.

Barkaszi törm. Büszkék lehetnek a kis szoborra, melyet a király adományozott édesanyjuknak a világháború idején azért, mert 7 fla küzdött egyszerre a haretéren. Helyesen tették, hogy a család nemzeti és katonai érdemeit tanúsító szobornak a családban maradását biztosították. Megfelelő és maradandó felirattal is el kellene látni, ha nem lenne rajta. A leírás egyébként teljesen családi vonatkozású s ezért nem közölhetjük.

M. J., Szerednye. Jól esik olvasnunk, hogy mennyire szeretik a magyar csendőrt a Kárpátalján. Így is kell ennek lennie. Ne feledje el a szép kis emléket. Mi nem közölhetjük, a kislányok esetleg zokon vennék.

Megfejtések.

I.

Öreg bajtársak

is megjelentek a csendőrnapon mindenütt, ahol élnek, résztvettek a testület nagy napján tartott ünnepi istentiszteleten és néhány órán át a fehérasztal mellett is a tényleges baj-

A JÓ NEMET KÖNYV
Knapp Gusztáv könyvesboltjában,
BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6.
Speciálítás KATONAI ÉS POLITIKAI KÖNYVEKBEN.

Pallagi Jánosné

egyen és polgárisapka készítő mester

Budapest, VI., Eötvös-utca 30.

Óskeresztény iparos.

Del-Ma Magyarország legnagyobb cipő-harisnya szaküzlete
Budapest és Magyarország minden nagyobb városában.

társak szerető, bajtársi körében. Erről írtak olvasóink a március 1-i számunkban közölt versenyfeladat kidolgozásaképpen. Igen szép, felemelő érzést keltő leírásokat kaptunk mindenfelől. Sajnos, nincs helyünk, hogy felsoroljuk a pályázókat, így csupán megemlítiük, hogy a legjobb munkát *Bérezes József* II. eső. (Miskolc), *Borsányi János* eső. (Gödöllő), *Dinga János* thts. (Komját), *Dömötör Lajos* őrm. (Kapos), *Kovács István* ny. alhdgy. (Szeged), *Monostori Lajos* eső. (Jászkarajenő) küldték, ezek közül *Dinga János* thts. dolgozata volt a legjobb, őt jutalmaztuk. A leírásokat később felhasználjuk.

II.

Mit tud a testvér flnekről

c. pályázatunkra közel kétszáz olvasónk küldött dolgozatot, azok közül a legértelmesebbeket: *Boda József* prb. eső. (Huszt), *Borsányi János* eső. (Gödöllő), *Csente Sándor* prb. eső. (Nagykövesd), *Enyedi Péter* tórm. (Gyömrő), *Erdélyi Mihály* eső. (Gödöllő), *Fehér Géza* eső. (Dömsöd), *Fodor Dezső* őrm. (Budapest), *Galambos József* őrm. (Pélsőce), *Gyulai Tibor* eső. (Ublya), *Horváth János* II. szv. thts. (Budapest), *Juhász József* tórm. (Szolyva), *Kóbor János* tórm. (Kötelek), *Komár József* prb. eső. (Hajdudorog), *Kovács Gyula* eső. (állomáshelyét nem írta meg), *Kökényesi István* eső. (Tahitótfa), *Lakatos Ferenc* thts. (Jánosháza), *Lengyel István* eső. (Kondoros), *Ligeti Alajos* ny. alhdgy. (Szeged), *Monostori Lajos* eső. (Jászkarajenő), *Perlaki Ferenc* thts. (Debrecen), *Simon Ferenc* eső. (Zalaszentgrót), *K. Szabó Béla* I. eső. (Gödöllő), *Szekely Sándor* őrm. (Alsóabas), *Szilágyi László* thts. (Hajduduháza), *Szinnyai László* tórm. (Ungvár), *Takács Imre* III. tórm. v. (Abaujszántó), *Vass Ferenc* eső. (Csolnok-Augusztatelep). Ezek között is a legjobb volt: *Enyedi Péter* tórm., *Fehér Géza* eső., *Fodor Dezső* őrm. és *Ligeti Alajos* ny. alhdgy. munkája. A jutalmat részükre elküldtük.

Pályázatok.

I.

A bajtársiasság

a hareban egymásrautaltak egyik legszebb erénye. A csendőri szolgálatban, a járőr és őrs életében kimagasló szükséglet, miután a csendőr élete szüntelen hare a bűnözőkkel, a tereppel, időjárással és sok-sok más téren is. Vajjon milyen a helyesen értelmezett bajtársiasság? Hol a határa ennek és hol a kezdete a helytelenül értelmezett bajtársiasságnak? Olvasóink adják meg erre a feleletet, bizonyára sok gyakorlati esetet

tudnak elmondani ezekről. *Csak legénységi olvasóink vehetnek részt a pályázaton, határidő április 30.* A jó munkákat közöljük, a legjobbakat jutalmazzuk.

II.

Szerenesés

embernek mondhatja magát az, aki önönmagát ismeri, mert — mindenekelőtt — tisztában van a képességeivel, erényeivel, hibáival, így kevesebb csalódás részese s hogy röviden fejezzük ki magunkat: erősebben áll a lábán szellemi, testi és anyagi birtokán belül. Megvan ez az önismeret sokakban s annak, aki mások javának öre, törekedni kell ezt megszerezni, mert értékes erény ez is. Próbálják meg olvasóink leírni önmagukat: őszintén, teljes nyíltsággal, mert csak így lesz e pályázat mások hasznára. Közölni akarjuk a leírásokat — természetesen név nélkül, — de hozzánk aláírva kell beküldeni a dolgozatokat. *Határidő: április 30.*

III.

Árvíz és hó

zúdult az országra, egyelőre ismeretlen, — de igen nagy — kárt okozva az egyeseknek s az egész nemzetnek. A kárt csökkentette az összefogás, az együttes erő és segítség, melyekből a csendőr is kivette részét alaposan. Nem hivatkozásból kívánunk foglalkozni a csendőri megfeszített munka feljegyzésével, hanem csupán a magunk számára akarjuk megörökíteni azt, Mai számunkban közlünk egy leírást, történetet az 1925. évi árvíz idejéből, ilyeneket kérünk olvasóinktól. *Április 30-ig kérjük a leírásokat, amelyeket kivonatban, a kimagasló eseteket teljes egészében közölni és jutalmazni fogunk.*

IV.

Feleljen

a következő kérdésekre: 1. Szolgálati lova hány éves, azt mióta lovagolja? 2. Hány szolgálati órát teljesített a lova mult év április 1-e óta. Havonkint részletezze s ahol nagy eltérés van az átlagtól, ott röviden indokolja. 3. Lova eltartása f. év április 1-éig mennyibe került évente? (Részletezve.) 4. Átengedi-e szívesen a lovát másnak, ha a szolgálat kívánja? Ha nem, miért nem? 5. Milyen pihenők vannak a lovasjárőr részére örskörletében? *Határidő: április 15.* A legjobb munkákat jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KALMAN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

FEINER GYULA

Márkás órák
arany, ezüst ajándéktárgyak megbítható kivitelben. Kedvező fín. feltételek, szakszerű javítások. ● Keresztény magyar álet.

ÓRÁSÉSEKSZERÉSZ
SZOMBATHELY
GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 6

KÖRNYEI ISTVÁN és NAGY LÁSZLÓ

KATONAI ZSINOR és PASZOMÁNYKÉSZÍTŐK
BUDAPEST, IV., MOLNÁR-UTCA 26.

TELEFON: 182-104. Baross szövetség tagja. Postatakt. ceekszámla: 21.028

IRÓGÉPEK 12.-PENGŐS HAVI RÉSZLETRE

utl és irodal gyári ul legmodernebb kivitelben kaphatók, írógépek javítása, vétele és becserélése.

HÖNSCH JÁNOS

hadirokkant írógépmszerész mester,
BUDAPEST, VI., Gr. Zichy-Jenő-utca 34.

Mindennemű kerékpárok, vadászfegyverek, varrógépek, takaréktűshelyek, stb. kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók
A csendőrség kedvelt, megbítható bevásárlóhelye.

D. HORVÁTH IMRE

vaskereskedőnél
ZALAEGRSZEGEN,
RAKÓCZI-ÚT 1. SZÁM.

Puch-kerékpár körzeti képviselő.

BENŐ GYULA

BUDAPEST,

IV. Kossuth Lajos-u. 14-16 félem.

TELEFON: 187-047.

Angol úri és egyenruhásabó. I. oszt. angol diplomás, lovaglónadrág speciális készítője. Ezen hirdetésre hivatkozók 15% kedvezményben részesülnek.

TRIBON

RUHÁZATI RT.

Jó minőségű ruházati cikkek jelenleg is

ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEK KELL

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. T. 139-281 és 131-297